

VTH-Beleid Omgevingsrecht gemeente Bergen

Inhoudsopgave

Algemeen beleid VTH-taken

- A. Inleiding
- B. Missie VTH-beleid
- C. Uitgangspunten bij uitvoering VTH-taken
- D. Problemanalyse VTH-taken
- E. Organisatie
- F. Kwaliteitsborging
- G. Informatie- en meldingensystemen
- H. Monitoring en evaluatie

Beleid vergunningverlening

- A. Nagestreefde doelen vergunningverlening
- B. Uitgangspunten vergunningverlening
- C. Strategie vergunningverlening
- D. Preventiestrategie
- E. Stappenplan maatwerk vergunningstrategie

Beleid toezicht- en handhaving

- A. Visie op handhaving
- B. Scala aan toezichtactiviteiten
- C. Handhavingsdoelen
- D. Handhavingstrategie
- E. Risico's en prioriteiten
- F. Uitgangspunten handhavingstrategie
- G. Focus handhavingstaken
- H. Handhavingstappenplan

Bijlagen

1. Toezichtstrategie

Hoe houden we toezicht en voorkomen we overtredingen

2. Landelijke handhavingstrategie

Hoe treden we op bij overtredingen

3. Gedoogstrategie

Wanneer en hoe zien we af van handhaving

4. Risicoanalyse en prioritering

Welke prioriteiten heeft welk onderwerp

5. Beleidslijn Dwangsom en invordering

Richtlijnen voor het vaststellen van de hoogte van dwangsommen

6. Aanvullende strategieën

Bij sommige onderwerpen is een specifieke strategie benodigd..

Algemeen beleid VTH-taken

Inleiding

Dit is het eerste VTH-beleid Omgevingsrecht (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) van de gemeente Bergen.

Inleiding

Het VTH-beleid (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) van de gemeente Bergen geeft in hoofdlijnen invulling aan de lokale taken op het gebied van het omgevingsrecht. Het gaat om het toetsen van vergunningaanvragen, het houden van toezicht en het handhaven van regels. Dit beleid is de basis voor de programmatische en integrale uitvoering van wettelijke taken.

In dit beleid zijn de beleidsdoelen verwoord en zijn de methodieken en indicatoren beschreven die gebruikt worden om te bepalen of aan de gestelde doelen wordt voldaan.

De uitvoering van het beleid op detailniveau wordt elk jaar vastgesteld in een VTH-uitvoeringsprogramma. Hierin worden de concrete werkzaamheden en prioriteiten in vastgelegd. In het VTH-jaarverslag wordt aangegeven of de beoogde doelstellingen zijn behaald.

Keuzes

De gemeente beseft dat vergunningverlening, toezicht en handhaven iets is dat door betrokkenen als onprettig kan worden ervaren. Vergunningen vraagt men niet voor het plezier aan, controles zorgen soms voor overlast en handhaving is voor degenen die erdoor getroffen worden zeer belastend.

Uitvoering geven aan deze gemeentelijke taken is echter belangrijk om te kunnen waarborgen dat de gemeente Bergen een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving kan zijn. Soms kan het gedrag van individuele burgers of bedrijven dit streven bedreigen en een risico opleveren voor de leefomgeving. Het is dan aan de gemeente om te zorgen dat de risico's beheersbaar blijven. Er is echter altijd een grens aan de middelen die de gemeente daarvoor kan en wil inzetten. Deze grens bepaalt daarmee ook de mate van risico die de gemeente acceptabel vindt om door de gemeentelijke samenleving te worden gedragen.

Dit beleid geeft inzicht in de keuzes die op dit vlak gemaakt zijn

Missie VTH-Beleid

Het VTH-beleid strekt ertoe met het verlenen van vergunningen en handhaven van de regels van het omgevingsrecht te waarborgen dat de gemeente Bergen een aantrekkelijke gemeente kan zijn waar inwoners en bezoekers zich welkom, thuis en veilig voelen.

Doel 1

Verlenen van een hoog dienstverleningsniveau binnen redelijke termijnen

De afhankelijkheid van mensen van hun gemeente is groot. Men kan immers voor het verkrijgen van een vergunning niet bij een andere instantie terecht.

Zelfs wanneer de gemeente een slechte service zou bieden, kunnen mensen de gemeente niet passeren.

Gelet hierop is het juist van belang om op eigen beweging een hoogwaardig dienstniveau na te streven en mensen naar tevredenheid te helpen.

De gemeente streeft er daarom naar om mensen snel, maar zorgvuldig binnen redelijke termijnen te helpen.

Doel 2

Behoud en verbetering van de kwaliteit, fysieke veiligheid en duurzaamheid van de leefomgeving

Door middel van het vaststellen en controleren van landschaps-inrichtingsplannen wordt een bijdrage geleverd aan de verbetering van de kwaliteit van de omgeving. Horeca- en evenementencontroles strekken ertoe overlast te verminderen. Ditzelfde geldt voor de controles op milieurechtelijke hinderbepalingen en de regels omtrent afvaldumpingen, parkeerexcessen en hondenoverlast.

Aangezien de gemeente als doelstelling heeft om in 2030 energieneutraal te zijn, zal er ook in toenemende mate oog voor zijn hoe individuele projecten hier een goede bijdrage aan kunnen leveren.

Doel 3

Voorkomen van overtredingen en het verbeteren van naleefgedrag

De gemeente probeert gebruikers van de fysieke leefomgeving te beïnvloeden, zodat zij zich aan de verschillende geldende regels houden. Binnen het VTH-beleid staan diverse instrumenten ter beschikking om gedrag te beïnvloeden en naleving af te dwingen. De in te zetten instrumenten zijn daarbij breder dan alleen vergunningverlening, controles en de juridische dwangmiddelen.

Ook bij het opstellen van regels en de voorlichting daarover liggen kansen om de gebruikers van de leefomgeving het gewenste gedrag te laten vertonen. Dit is alles wat nagestreefd om doeltreffend te kunnen handhaven.

Doel 4

Het leveren van maatwerk met oog voor algemene belangen

Om alle belangen die bij individuele zaken spelen optimaal te kunnen behartigen is maatwerk noodzakelijk.

Maatwerk waarbij nadrukkelijk oog is voor individuele belangen, maar waarbij er ook voor gewaakt wordt dat servicegerichtheid aan individuen nooit een ongepaste inbreuk op algemene belangen tot gevolg zal hebben.

Er wordt naar gestreefd om juridische correcte en voor de leefomgeving bevorderlijke besluiten te nemen, waarbij maatwerk wordt geleverd rekening houdend met ook de belangen van het individu.

Uitgangspunten bij uitvoering VTH-taken

We hanteren de volgende bestuurlijke uitgangspunten bij de uitvoering van VTH-taken

Integraal werken

Integraal werken en de 1-loket gedachte staat centraal. Dit vraagt om goed "Case-management". We passen dit toe bij vergunningverlening en toezicht en handhaving. Met integraal werken voorkomen we dat we op één regelgevings-vlak goed handelen, maar vanwege strijdigheid of samenloop met andere regelgeving geen samenhangend besluit nemen.

Risicogericht werken

We richten ons op de grootste risico's en zorgen dat bedrijven en burgers de regels naleven.

We willen de veiligheid verhogen, de kwaliteit van de leefomgeving behouden en onnodige (administratieve) lasten voorkomen.

Voorkomen van ondermijning

We willen niet dat burgers of bedrijven een vergunning of toestemming gebruiken om activiteiten uit te voeren met geld dat verdiend is via misdrijven. Ook willen we niet dat burgers of bedrijven een vergunning (mede) gebruiken voor het plegen van misdrijven.

We toetsen daarom de integriteit van aanvragers om ondermijnende activiteiten te voorkomen of stoppen.

Betrouwbaar en transparant doen wat gedaan moet worden

We zijn betrouwbaar voor onze burgers, partners en het bedrijfsleven. Dat doen we bijvoorbeeld door het standaardiseren van werk, toepassen van standaard vergunningsvoorschriften en dezelfde strategie. Dit zorgt voor rechtsgelijkheid. We voeren de VTH-taken transparant uit.

Professionele besluitvorming met voldoende kennis en kunde

De uitvoering van taken voldoet aan de (landelijk) gestelde proces- en kwaliteitscriteria 2.2, tenzij er voor de uitvoering van specifieke taken goed gemotiveerd van afgeweken worden.

Probleemanalyse VTH-taken

Het doel van de probleemanalyse is inzichtelijk te maken waar zich welke risico's voordoen, zodat op basis van deze analyse sturing gegeven kan worden aan de inspanningen op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De probleemanalyse is daarmee de basis voor het stellen van prioriteiten, het formuleren van doelstellingen en het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma.

Probleemanalyse Vergunningverlening

Indien aan de activiteiten waarop de vergunningaanvraag ziet grote risico's kleven, wordt die aanvraag met meer diepgang beoordeeld dan te vergunnen activiteiten die minder risico's met zich meebrengen. Dit hoeven niet altijd fysieke (veiligheids)risico's te zijn. Ook rechtszekerheid en bestuurlijke risico's worden hierin meegewogen. Uiteindelijk resulteert vergunningverlening in een goed afgewogen besluit dat handhaafbaar is en waarbij alle relevante aspecten in de besluitvorming zijn betrokken.

Onderwerpen die uit de risicoanalyse met een lage prioriteit worden beoordeeld, kunnen op een eenvoudiger manier (met minder diepgang) worden afgehandeld. Alleen bij onvoldoende rechtszekerheid of wanneer een aanvraag onvoldoende vertrouwen geeft, worden ook deze aanvragen op alle onderdelen diepgaand getoetst.

In de probleemanalyse van vergunningverlening in het uitvoeringsprogramma wordt ook inzicht gegeven in het aantal te verwachten aanvragen/meldingen; type bouwwerk/aard van de inrichting; aard en complexiteit van de aanvraag en de benodigde capaciteit uitgaande van de taken en de benodigde kritieke massa.

Probleemanalyse Toezicht en Handhaving

Het hart van de probleemanalyse op het vlak van toezicht en handhaving vormt de risicoanalyse waarin inzichtelijk is gemaakt welke problemen zich kunnen gaan voordoen, hoe ernstig deze problemen zijn en hoe groot het risico is dat deze problemen zich zullen voordoen. Voor het uitvoeren van de risicoanalyse is gebruik gemaakt van een landelijk veel gebruikt risicomodel van het voormalige ministerie van Justitie. Dit model gaat uit van de definitie:

Risico = (negatief effect) x (de kans dat dit effect voorkomt) Anders gezegd houdt het model in dat van alle te onderscheiden activiteiten (feitelijk de overtredingen) de kans wordt bepaald dat er iets gebeurt en wordt afgezet tegen de ernst van de gevolgen daarvan (het effect). De risicoanalyse resulteert in een lijst, waarin de omvang van het risico van de verschillende activiteiten inzichtelijk is gemaakt.

Deze risico-analyse is dynamisch en maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma.

Organisatie

Hoe VTH-taken binnen de gemeente Bergen zijn georganiseerd en wie welke verantwoordelijkheden heeft is weergegeven in dit onderdeel.

Gemeenteraad

De gemeenteraad heeft ten aanzien van enkele meer complexe omgevingsvergunningen de bevoegdheid om hieromtrent te besluiten. De raad heeft formeel geen wettelijke bevoegdheden waar het gaat om de toepassing en uitvoering van handhaving. Wel is de gemeenteraad verantwoordelijk voor de toewijzing van benodigde budgetten en kan zij het gemeentebestuur voorstellen doen waar zij meent dat op hoofdlijnen (meer) het accent op gelegd zou moeten worden.

College van B&W en Burgemeester

Het college stelt prioriteiten, zowel op beleidsniveau als op zaakniveau. Het college beslist zowel over de vaststelling van het VTH-beleid als over de uitvoering van de meeste VTH-taken. Daarnaast rapporteert het college over de uitvoering van het plan en wordt jaarlijks geëvalueerd of de gestelde doelen zijn behaald. Het college maakt het beleid, het programma en de rapportage kenbaar aan de raad. Heeft de burgemeester eigenstandige vergunningverlenings- en handhavingbevoegdheden op het gebied van Algemeen bestuur, Openbare Orde en Veiligheid.

Ambtelijke formatie vergunningverlening

De exacte formatie hangt af van de ambities die in het jaarlijks vast te stellen VTH-programma neergelegd worden. Standaard bestaat de formatie uit:

- 1 Algemene casemanager omgevingsvergunningen bouw
- 1 Algemene casemanager omgevingsvergunningen milieu
- 1 Algemeen casemanager APV
- 1 Casemanager RUD (milieu)
- 3 vergunningspecialisten bouw
- 1 vergunningspecialist milieu

Ambtelijke formatie toezicht en handhaving

De exacte formatie hangt af van de ambities die in het jaarlijks vast te stellen VTH-programma neergelegd worden. Standaard bestaat de formatie uit:

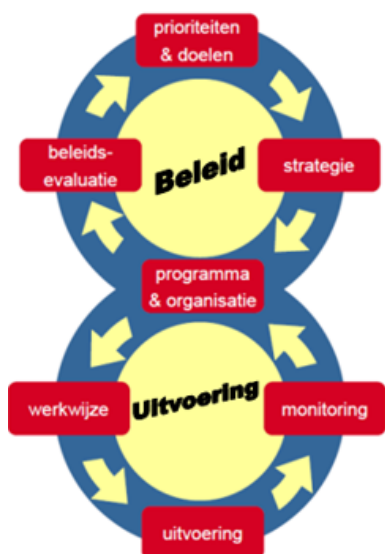
- 2 Toezichthouders bouwen / RO

- 1 Toezichthouder milieu
- 2 Groene buitengewone opsporingsambtenaren
- 1 Blauwe buitengewone opsporingsambtenaar
- 2 Handhavingsjuristen, waarvan 1 ook de coördinator voor toezichttaken is en de beleidscyclus beheert

Kwaliteitsborging

Evaluatie en doorontwikkeling beleid en programma's

Er sprake van een dubbele uitvoeringscyclus: één op beleidsniveau en één op uitvoeringsniveau. Jaarlijks wordt de uitvoering van dit beleidsplan en het daaraan gekoppelde handhavingsprogramma getoetst en indien nodig bijgesteld. De prioriteiten en ambities kunnen hiermee, of bij een aanleiding, ook worden bijgesteld.

Ontwikkelingen team

Ontwikkeling van het team: Dit is een continue proces als gevolg van de organisatieontwikkeling, wijzigende wetgeving, regionale afstemming en van ontwikkelingen in de 'samenleving'.

Medewerkers van het team nemen deel aan informatiebijeenkomsten en opleidingstrajecten. De onderwerpen zijn gekoppeld aan nieuw beleid en wetgeving (Wabo, Wro, Activiteitenbesluit, Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen), het op peil houden van kennis, competentiegerichte opleidingen en sociale vaardigheden.

Eén maal per week overleg plaats tussen alle toezichthouders, BOA's en handhavers om de voortgang van het handhavingsprogramma te bespreken, zaken af te stemmen en relevante ontwikkelingen te bespreken.

Ontwikkelingen wetgeving

Wijzigende wetgeving: De aankomende jaren zijn een aantal ontwikkelingen te verwachten. Het gaat o.a. om de volgende onderwerpen:

Kwaliteitscriteria: maken inzichtelijk welke kwaliteit burgers, bedrijven en instellingen, maar ook overheden onderling en opdrachtgevers mogen verwachten bij de uitvoering of de invulling van de VTH-taken. De raad moet hiervoor een verordening vaststellen.

Omgevingswet: treed naar verwachting in 2022 in werking en integreert zo'n 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving, als bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur.

Private kwaliteitsborging: maakt onderdeel uit van de Wet Kwaliteitsborging die in 2022 in werking treedt. De kwaliteit van de bouw wordt geborgd door een erkende kwaliteitsborger.

Informatie- en meldingsystemen Middelen

Automatisering:

SquitXO / Squit2020 wordt gebruikt voor o.a. het beheren van de werkvoorraad en het vastleggen van inspectiegegevens. Ook het inrichtingenbestand is in Squit verwerkt.

Vervoer:

De groene en blauwe BOA's hebben de beschikking over een dienstvoertuig.

Persoonlijke bescherming:

De BOA's beschikken over portofoons, waarmee ze in directe verbinding staan met de meldkamer.

Financiële middelen:

Het team Handhaving heeft een beperkt budget waaruit (persoonlijke) benodigdheden ter vervulling van toezicht en handhaving kunnen worden bekostigd.

Zie handhavingsprogramma voor jaarlijkse concrete details.

Bereikbaarheid

Meldingensystemen

Buiten kantooruren moeten burgers een melding kunnen doen van incidenten of hun klachten kunnen uiten. De gemeente Bergen kent de volgende bereikbaarheidsregelingen:

Meldingen kunnen online gedaan worden via de gemeentelijke website.

Voor spoedgevallen buiten kantooruren is er een 24-uurs meldinglijn ingericht die benaderbaar is via het algemene nummer van de gemeente. Mensen worden dan doorverbonden met de piketmedewerker van de meldkamer van de Regionale uitvoeringsdienst.

Monitoring en evaluatie

Monitoring

Gedurende de uitvoering van het VTH-uitvoeringsprogramma vindt monitoring plaats. Monitoring is het stelselmatig en systematisch verzamelen, bewerken en verstrekken van gegevens. Daarmee gaan we na of het beleid effect heeft en de gestelde doelen zijn (of worden) gehaald.

Om verantwoording af te leggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig. Informatie gestuurd werken maakt hier een belangrijk onderdeel van uit. In het jaarlijks uitvoeringsprogramma wordt de systematiek van monitoring uitgewerkt. De gegevens worden vervolgens gebruikt als input voor de jaarlijkse evaluatie. De gemeente Bergen investeert in het (verder) ontwikkelen van gerichte indicatoren en een registratiesysteem.

Programmering en jaarverslagen

De in dit beleid geformuleerde strategische doelen, prioriteiten en jaarlijkse operationele doelen vormen het kader voor de vergunnings-, toezicht- en handhavingsactiviteiten in Bergen. De uitwerking en de programmering komt tot uiting in het jaarlijks op te stellen VTH- uitvoeringsprogramma. Aan de hand van de doelen, het budget uit de programmabegroting, de gestelde prioriteiten, incidentele bestuurlijke prioriteiten en het naleefgedrag van inwoners en bedrijven wordt jaarlijks het uitvoeringsprogramma opgesteld. In het uitvoeringsprogramma worden de volgende elementen opgenomen wat de verwachte werkvoorraad is voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en welke consequenties dat heeft voor de capaciteit, wat de voorgenomen handhavingsactiviteiten zijn en welke projecten in het kader van het integraal toezicht zullen worden uitgevoerd.

Na afloop van een kalenderjaar wordt er een jaarverslag opgesteld. Dit verslag geldt als evaluatie.

Beleid vergunningverlening

Nagestreefde doelen bij vergunningverlening

Onder vergunningverlening wordt verstaan het beoordelen van meldingen en vergunningaanvragen aan geldende, relevante, wet- en regelgeving om op die manier te komen tot een kwalitatief goed besluit (zo nodig onder voorwaarden en voorschriften) binnen de gestelde proceduretijd.

Servicegerichte besluitvorming binnen wettelijke beslistermijnen

De gemeente Bergen kiest voor een klantgerichte benadering, waarbij een goede dienstverlening en een snelle en zorgvuldige afhandeling van de vergunningaanvragen centraal staan.

Er wordt naar gestreefd om alle besluiten binnen de wettelijke beslistermijnen nemen.

Verdaging van de standaard termijnen geschiedt tijdig en met opgave van redenen.

Rechtszekerheid Er worden integrale en correcte besluiten genomen

Rechtszekerheid voor inwoners en bedrijven is van groot belang. De gemeente neemt conform vastgesteld beleid en de rechtsgeldige jurisprudentie besluiten.

Waar beleidsvrijheid is handelt de gemeente in lijn conform de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Beschermen en verbeteren van de leefomgeving

Bij het verlenen van service aan burgers en het meedenken in oplossingen voor burgers wordt ervoor gewaakt te dat het algemeen belang en de belangen van flora en fauna niet belast worden omwille van serviceverlening aan individuen.

Bescherming en verbetering van de leefomgeving vormt het primaat bij iedere vergunningtoets.

Redeneren vanuit oplossingen en leveren van maatwerk

Wij spannen ons in om te bezien of alle belangen door maatwerk-voorschriften voldoende gewaarborgd kunnen worden. Indien dit niet kan, worden initiatiefnemers hieromtrent voorafgaande aan besluitvorming zo volledig mogelijk geïnformeerd.

Er wordt meegedacht over eventuele oplossingen, maar er wordt terughoudend omgegaan met het verstrekken van adviezen over de concrete vormgeving van het plan.

Goede en tijdige participatie van burgers en bedrijven bij besluitvorming

Waar mogelijk wordt gestimuleerd dat initiatiefnemers in gezamenlijk overleg met mensen in de omgeving kijken naar oplossingen voor de problemen

Uitgangspunten vergunningverlening

Bij het behandelen van een vergunningaanvraag of een ingediende melding hanteren we de onderstaande vier uitgangspunten om te zorgen voor een kwalitatief goede beoordeling.

Omgevingsgericht met een integrale afstemming aan de voorkant

- nieuwe activiteiten toetsen we op belasting van de omgeving, waarbij onacceptabele omgevingsbelastingen worden voorkomen;
- we beoordelen integraal, toetsen aan de weigeringsgronden en beoordelen inhoudelijk;
- politiek-bestuurlijke speerpunten geven we prioriteit;
- publicatie van besluiten geschiedt conform de regels en bij besluiten die (potentiële) maatschappelijke onrust met zich brengen communiceren we meer met de omgeving dan wettelijk verplicht is.

Transparant, voorspelbaar en betrouwbaar

- we passen vastgesteld beleid toe;
- we maken, heldere en transparante, begrijpelijke, handhaafbare vergunningen op maat, deze zijn openbaar en digitaal beschikbaar;
- we baseren voorschriften op de best beschikbare technieken (BBT) en stellen vooral doelvoorschriften; bedrijven kunnen dan zelf bepalen hoe ze daar aan voldoen. Dit past bij onze uitgangspunten voor deregulering en vermindering van administratieve lasten en meer zelfsturing.

Maatwerk bij beleidsrijke situaties en/of bij een slecht naleefgedrag

- we behandelen besluiten voor activiteiten die bij niet naleven schade kunnen veroorzaken aan leefomgeving, gezondheid, veiligheid en natuur intensiever. Deze besluiten bevatten meer maatwerk- en of middelvoorschriften. De voorschriften formuleren we in detail;
- als landelijke voorschriften niet goed helder zijn, niet goed toepasbaar voor een specifieke situatie of als de initiatiefnemer een slecht naleefgedrag heeft dan stellen we maatwerken- of middelvoorschriften op.

Gezamenlijk en professioneel

- het proces van vergunningverlening begint met een voorbereidende fase waarin de initiatiefnemer de mogelijkheden verkent, een aanvraag opstelt en eventueel vooroverleg heeft;
- Het proces van vergunningverlening wordt na besluitvorming overgedragen naar toezicht. Tijdens het toezicht vinden daar waar nodig gezamenlijke controles plaats met andere betrokken disciplines zoals bijvoorbeeld de brandweer.
- als we dat wettelijk moeten, publiceren we de onherroepelijke vergunning voor iedereen.

Strategie vergunningverlening

De meeste mensen die in de gemeente Bergen wonen, werken of recreëren doen hun best om zich te houden aan de spelregels die in wet- en regelgeving zijn vastgelegd. Toch worden niet alle regels goed nageleefd. Vaak komt dat door onbekendheid van de betreffende regel of door onbewust gedrag. Soms wordt een overtreding bewust gemaakt en dan is het zaak dat de gemeente daar op de juiste manier op reageert.

Preventie: Duidelijke regels en zichtbare controle

Vergunningverlening legt de basis voor de verdere keten van toezicht en handhaven. Het geeft duidelijkheid in de regels en werkt daarom preventief door in toezicht en handhaving.

Zowel voor degene die de vergunning heeft aangevraagd als voor omwonenden is het van belang te weten wat de spelregels zijn, zodat onnodige meldingen worden voorkomen.

In de navolgende preventiestrategie is dit onderdeel verder uitgewerkt.

Zie Preventiestrategie

Eén loket en één verantwoordelijke casemanager

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning (bouwen, milieu, kappen, etc.) kan bij één loket worden aangevraagd. Er geldt daarbij één procedure waarop één besluit volgt.

Een casemanager voert het casemanagement uit. De casemanager is verantwoordelijk voor integrale beoordeling van aanvragen en coördineert samenhangende besluiten. De casemanager stemt af met andere betrokken bevoegde gezagen, adviesorganen en collega's.

Maatwerk: Vergunningskader afhankelijk van complexiteit en maatschappelijk belang

De manier waarop we invulling geven aan vergunningverlening en casemanagement is afhankelijk van het kader waarbinnen we het beoordelen. Hierbij maken we onderscheid tussen:

- omvang en aard van aangevraagde activiteiten;
- de specifieke omgeving waarin de activiteiten worden uitgevoerd;
- naleefgedrag van regelgeving door de aanvrager;
- de integriteit van de aanvrager volgens een Bibob-toets.

Op basis van deze indicatoren bepalen we of aanvragen technisch- of sociaal-maatschappelijk eenvoudig of complex zijn.

Zie stappenplan

Oude vergunningen worden ambtshalve ingetrokken

Wij hebben er voor gekozen alle vergunningen in te trekken, indien deze na het verstrijken van een termijn van 3 jaren niet (volledig) zijn gebruikt.

Voor vergunningen voor bouw- en aanlegactiviteiten geldt bovendien dat wanneer met de werkzaamheden is gestart, en deze tussentijds zijn gestaakt, er na 26 weken tot het intrekken van de vergunning kan worden overgegaan.

In uitzonderlijke situaties is voor bouwactiviteiten uitstel mogelijk mits hiervoor een gegronde reden aanwezig is. Voorwaarde hiervoor is dat uitstel tot intrekking alleen wordt gegeven als het te realiseren plan zal voldoen aan de op dat moment geldende eisen (waaronder die van het Bouwbesluit) en planologische inzichten.

Preventiestrategie

We hanteren de volgende uitgangspunten om het naleefgedrag van burgers te verbeteren

Eenvoudige, duidelijke en kenbare regels

Regels die we zelf maken of voorschriften in een vergunning die we verlenen zijn zo eenvoudig en begrijpelijk mogelijk opgesteld. Waardoor zo min mogelijk discussie over de interpretatie kan ontstaan. En we proberen te voorkomen dat iemand ze niet snapt.

Alle gemeentelijke regels en beleidstukken worden op internet gepubliceerd op de daarvoor bedoelde websites.

Zorgen voor begrip

We laten de reden en achterliggende gedachte van regels weten. Iemand die weet en begrijpt waarom regels er zijn is eerder geneigd deze te accepteren en te volgen. Vergunningverleners en toezichthouders kennen de regels en de achterliggende gedachte en dragen deze gevraagd en ongevraagd uit.

Handhaafbare regels

Regels zijn zo geformuleerd dat ze uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Ook zorgen we dat we de regel (zo eenvoudig mogelijk) kunnen controleren. Als we zelf regels of voorschriften maken dan laten we een handhaafbaarheidstoets uitvoeren door vergunningverlening, toezicht en handhaving

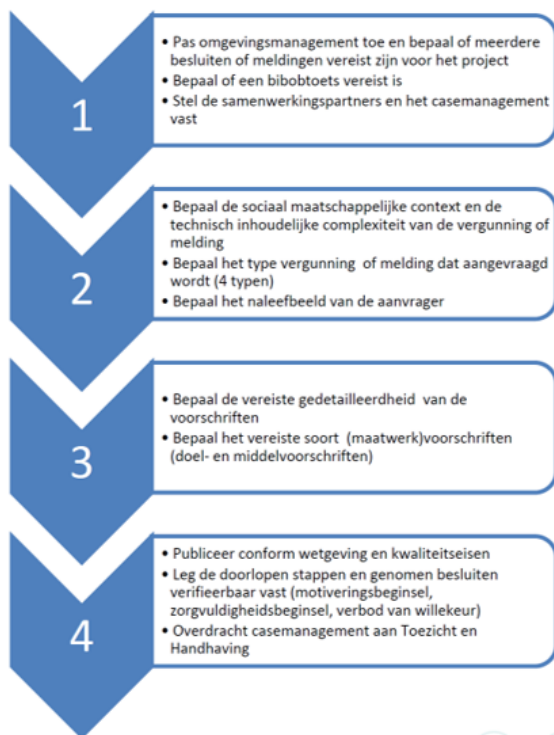
Informereren over (nieuwe) regels en processen en stimuleren vooroverleg

Over (nieuwe) regels geven we voorlichting aan de doelgroepen. Over herzieningen van bestemmingsplannen wordt niet actief gecommuniceerd. Indien een burger of ondernemer niet bekend is met de regels, dan weet die soms niet dat hij/zij in overtreding is. We communiceren via een passend communicatiemiddel voor de doelgroep.

Zichtbaar toezicht en integrale samenwerking

We laten zien dat we toezicht houden en handhaven als dat nodig is. We communiceren over toezicht- en handhavingsprioriteiten en over handhavings-projecten. We streven ernaar dat toezichthouders dagelijks zichtbaar aanwezig zijn buiten. Tenslotte werken we samen met andere partners.

Stappenplan in het kader van Maatwerk vergunningstrategie

We delen aanvragen in 4 typen vergunningen:

- Vergunning eenvoudig

Een vergunning voor een situatie met geringe technische en sociaal-maatschappelijke complexiteit bestaat vooral uit standaardvoorschriften.

- Vergunning eenvoudig+

Is de situatie technisch-inhoudelijk niet complex maar sociaal-maatschappelijk wel, dan bestaat een vergunning vooral uit standaardvoorschriften en geven we extra aandacht aan afstemming, overleg en samenwerking tussen betrokken partijen.

- Vergunning specifiek

Bij een technisch-inhoudelijk complexe situatie met een geringe sociaal-maatschappelijke complexiteit bestaat de vergunning vooral uit specifieke voorschriften.

- Vergunning specifiek+

De situatie is technisch-inhoudelijk en sociaal-maatschappelijk gezien complex. Dit vraagt om specifieke voorschriften in een vergunning en een zorgvuldige afstemming, samenwerking en overleg tussen betrokken partijen.

Beleid toezicht en handhaving

Visie op handhaving

De gemeente Bergen is een mooie en prettige plek om te wonen, te werken en te recreëren. Het is belangrijk om dit vast te houden. Als iedereen zich aan de spelregels houdt, blijft de gemeente Bergen de mooie en prettige plek die zij is. De gemeente ziet erop toe dat de regels van het omgevingsrecht worden nageleefd.

Vertrouwen waar kan, controleren en ingrijpen waar het moet

De gemeente Bergen vertrouwt erop dat haar inwoners, ondernemers en bezoekers de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en activiteiten. Handhaven gebeurt dan ook vanuit dit vertrouwen:

Loslaten waar kan en focussen op zaken die écht belangrijk zijn.

Slecht gedrag wordt echter aangepakt. Wanneer blijkt dat een burger, een bedrijf of een instelling regels van omgevingsrecht niet naleeft wordt deze hierop aangesproken.

Handhaven doen we samen

De gemeente Bergen ziet handhaving als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende overheidsorganen, ondernemers, organisaties en inwoners. Samen pakken we de problemen aan. Wij willen als gemeente met beide benen in de samenleving staan; dicht bij de burger en bedrijven. Handhaving richt zich dan ook niet alleen op het coördineren van regels, maar ook op het adviseren en voorlichten hierover. Van handhaving gaat daarmee een preventieve werking uit.

Handhaven gebeurt op de manier die het meest effectief is

De gemeente Bergen pakt de handhaving op verschillende manieren aan.

Dit kan programmatisch, thematisch en signaalgericht, maar ook gebiedsgericht. Ook het zichtbaar zijn door gebiedscontroles draagt bij aan het stimuleren van het naleefgedrag.

De uitvoering van de handhaving wordt gebaseerd op een jaarlijks geactualiseerd handhavingsprogramma.

Zie Scala aan toezichtactiviteiten

Handhaven gebeurt op een integere en transparante wijze

De gemeente Bergen staat voor een integer bestuur. Dat betekent dat handhaving gebeurt volgens de spelregels die in wet- en regelgeving zijn neergelegd, zodat burgers en ondernemers weten waar zij aan toe zijn.

Daarnaast is er op persoonsniveau een duidelijke scheiding tussen vergunningverlening en handhaving. Dit betekent dat degene die de vergunning verleent zich niet bezig houdt met handhaving van deze vergunning.

Verder geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld.

De grondslag van handhaven is positief

De gemeente Bergen verkiest een handhavingsstijl die goed gedrag stimuleert.

Dus eerder verleiden om het goed te doen, dan afschrikken door te dreigen met hoge straffen.

De strategie richt zich daarom bewust op preventie, door middel van advisering of voorlichting en minnelijk en constructief overleg over goede oplossingen. Natuurlijk neemt dit niet weg dat de gemeente, waar nodig, kordaat optreedt.

Scala aan toezichtactiviteiten

Het doel van toezicht is het voorkomen (dan wel beperken) van onveilige, ongezonde en niet duurzame situaties. Daarnaast is het belangrijk dat de ruimtelijke kwaliteit behouden blijft. Handhaving komt na toezicht. Wanneer sprake is van overtredingen, wordt bezien of en op welke manier bestuurlijk optreden (en/of eventueel strafrechtelijk optreden door de boa's) noodzakelijk is.

Onder toezicht wordt in dit beleidsplan verstaan:

- Vergunning gerelateerde controles in de realisatiefase (zoals bij slopen, bouwen, kappen) en in de beheer- of gebruiksfase (zoals bij het exploiteren van een milieu inrichting en brandveilig gebruik van bouwwerken):
 - o Vergunning gericht toezicht: Uitvoeren van controles naar aanleiding van verleende vergunningen/meldingen;
 - o Programmatisch toezicht: Uitvoeren van controles naar aanleiding van cyclische handhavings-programmering (betreft milieu, brandveiligheid en Drank- en Horecawet).
- Controles op het uitvoeren van activiteiten zonder vergunning of melding, naar aanleiding van eigen waarnemingen en meldingen:
 - o Themagericht toezicht: Toezicht per thema;
 - o Gebiedsgericht toezicht: Toezicht op gebiedsniveau naar aanleiding van surveillance/klachten/speerpunten (informatie gestuurd toezicht);
 - o Toezicht naar aanleiding van meldingen (klachten);
 - o Risicogericht werken;
 - o Controles in het kader van handhaving.

Scala toezichtactiviteiten

Handhavingsdoelen

Handhaving van regelgeving is geen doel op zich. Door uitvoering te geven aan de gemeentelijke handhavingstaken wordt gestreefd naar:

Waarborgen van een veilige leefomgeving

Het voorkomen en opheffen van gevaar, hinder / overlast en schade voor burgers, bedrijven en instanties die het gevolg is van het overtreden van regels van omgevingsrecht.

Waarborgen van een goed leefklimaat

Het behoud c.q. herstel van een goed woon- en leefmilieu .

Het handhavingsbeleid moet ervoor zorgen dat een bepaalde basiskwaliteit van de fysieke leefomgeving van de gemeente wordt gewaarborgd.

Natuur en landschap beschermen tegen ongewenste invloeden

Natuur en landschap kunnen de dupe worden van bepaalde overtredingen, terwijl deze zich hier niet tegen weren kunnen.

Dat we als gemeente hier onze verantwoordelijkheid nemen en waken voor dit gemeengoed is daarom van groot belang.

Gestreefd wordt te voorkomen dat omgevingskwaliteiten ongewenst onder druk (kunnen) komen te staan.

Waarborgen van de rechtsgelijkheid

Een halt toe te roepen aan rechtsongelijkheid en ongewenste precedentwerking te voorkomen.

Verder strekt het handhavingsbeleid strekt ertoe te voorkomen dat programma's door informele en niet beleidsmatige toezeggingen worden doorkruist.

Voorkomen en opheffen van onrust

Het voorkomen / opheffen van maatschappelijke gevoelens van angst, ongerustheid en ergernis die gevoed worden door de omstandigheid dat regels van omgevingsrecht overtreden worden.

Handhavingstrategie

De meeste mensen die in de gemeente Bergen wonen, werken of recreëren doen hun best om zich te houden aan de spelregels die in wet- en regelgeving zijn vastgelegd. Toch worden niet alle regels goed nageleefd. Vaak komt dat door onbekendheid van de betreffende regel of door onbewust gedrag. Soms wordt een overtreding bewust gemaakt en dan is het zaak dat de gemeente daar op de juiste manier op reageert.

Toezichtstrategie

Zo houden we toezicht en voorkomen we overtredingen

Deze strategie is er vooral op gericht om met de beperkte capaciteit efficiënt aanwezig te zijn, te verbinden en de verantwoordelijkheid daar te leggen waar die hoort. Efficiënte aanwezigheid houdt in dat een beperkte inzet van capaciteit een maximaal gevoel van aanwezigheid van de gemeente tot gevolg heeft.

Bijlage 1 'Toezichtstrategie'

Sanctiestrategie

Zo treden we op bij overtredingen

Landelijke handhavingstrategie (LHS)

Het doel van de LHS is om uit het oogpunt van rechtsgelijkheid: uitvoering te geven aan de beginselplicht tot handhaven, passend te interveniëren bij iedere bevinding, in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes te maken en interventies op vergelijkbare wijze te kiezen en toe te passen, landsbreed door het bestuurlijk bevoegd gezag/de omgevingsdiensten, landelijke inspecties, politie en het Openbaar Ministerie.

De LHS komt in de plaats van de sanctiestrategie en raakt zowel de toezichtstrategie als de gedoogstrategie. Zo is aanspreken tijdens toezicht ook een interventie en erkent de LHS dat er omstandigheden kunnen zijn om van (bestuursrechtelijk) handhaven af te zien. Dit laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet.

Bijlage 2 'Landelijke Handhavingstrategie'

Gedoogstrategie

Wanneer en hoe zien we af van handhaving?

In bijzondere gevallen kan worden afgezien van handhaving. Bijvoorbeeld als er concreet en reëel zicht is op legalisatie of als handhavend optreden onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen.

Onder gedogen wordt verstaan het expliciete besluit van een bestuursorgaan om tegen een overtreding niet handhavend op te treden. Een gedoogsituatie is van tijdelijke aard doordat het strijdige handelen binnen afzienbare tijd ophoudt of gelegaliseerd is. Als tot gedogen wordt besloten wordt gebruikt gemaakt van:

Bijlage 3 'Gedoogstrategie'.

Conflictbemiddeling

Hoe kunnen wij bijdragen aan een oplossing bij een conflict?

Naast de inzet van de verschillende handhavingsinstrumenten, is het soms nodig om ook andere instrumenten in te zetten. Deze instrumenten komen aan de orde op het moment dat er sprake is van een conflict tussen partijen.

Mediation: Een onafhankelijke bemiddelaar gaat samen met de partijen op zoek naar een oplossing voor een probleem. Omdat partijen, onder leiding van een mediator, zelf op zoek gaan naar een oplossing, is de oplossing vaak beter dan een gang naar de rechter.

Buurtbemiddeling: Deze vorm lijkt erg op mediation, alleen wordt hierbij gebruik gemaakt van vrijwillige en opgeleide buurtbemiddelaars.

Risico's en prioriteiten

Hoe de gemeente Bergen de beschikbare capaciteit inzet wordt inzichtelijk gemaakt met het stellen van prioriteiten. Om inzicht te krijgen in welke zaken prioriteit moeten krijgen, is het van belang de risico's in kaart te brengen. De risicoanalyse is ingevuld naar aanleiding van de gegevens die zijn verstrekt door, met name, de taakvelden Vergunningen en Handhaving. Zij baseren zich daarbij onder andere op de ervaringen van eerdere jaren, die inzicht geven in het huidige naleefgedrag. Dit maakt ook dat de risicoanalyse regelmatig moet worden geëvalueerd, naar aanleiding van de nieuwe ervaringen.

Methodiek

Bij het maken van een risicoanalyse onderzoekt het college wat de risico's zijn op het gebied van fysieke veiligheid, sociale kwaliteit, financieel-economische schade, natuur/stadsschoon, volksgezondheid en bestuurlijk imago. Deze risico's worden gewaardeerd van 0 tot 5.

De waarden van de zes risicogebieden worden gemiddeld en vormen zodoende het negatief effect. De kans op dat het negatieve effect ontstaat, wordt op basis van ervaringsgegevens van het naleefgedrag gewaardeerd van 0 tot 5.

Volgens de formule 'Negatief effect x Kans = Risico' wordt vervolgens het risico berekend en kent de volgende waarden:

0 t/m 5 = zeer laag, 5 tot 10 = laag, 10 tot 15 = gemiddeld, 15 tot 20 = hoog, 20 t/m 25 = zeer hoog.

Indien een overtreding een groot negatief kan hebben, maar dat de kans klein is dat het gebeurt (en er dus sprake is van een lage prioriteit), kan besloten toch toezicht te houden gezien het effect.

Bijlage 4 'Risicoanalyse en prioritering'

Bijlage 4a 'Prioriteitenmatrix'

Prioriteiten

De prioritering werkt vooral door in de manier waarop toezicht wordt gehouden en wordt gehandhaafd. Dit betekent dat aan elk prioriteitsniveau een toezichtfrequentie en -intensiteit verbonden kan worden. Dit vertaalt zich vervolgens naar inzet van mensen en middelen. Gezien de beperkte toezichts- en handhavingcapaciteit kiest de gemeente Bergen ervoor om de prioritering direct te vertalen in het jaarlijkse handhavinguitvoeringsplan.

Als hoofdlijn geldt dat de volgende onderwerpen prioriteit hebben:

- Handhavingsverzoeken,
- Spoedeisende situaties (gevaar voor veiligheid, volksgezondheid, milieu),
- Hoe ernstiger / meer gecalculeerd de overtreding, hoe hoger de prioriteit

De (mogelijke) gevolgen zijn:	aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar	4				
	van belang	3				
	beperkt	2				
	vrijwel nihil	1				
			A	B	C	D
			Goedwillend: • Onbedoeld • Proactief	Moet kunnen: • Onverschillig	Calculerend: • Bewust belemmerend en/of risiconemend	Bewust en structureel / Crimineel: • Fraude • Oplichting • Witwassen
			→ gedrag van de overtreder			

Uitgangspunten handhavingstrategie

Hier volgen de uitgangspunten van de gemeentelijke handhavingstrategie.

Handhaven is het laatste middel als waarschuwen en preventie niet werkt

We proberen overtredingen op te lossen door middel van een goed gesprek met de overtreder en/of de partijen die een conflict hebben. Als een overtreder niet wenst mee te werken of bij een herhaling van overtredingen wordt onverkort een handhavingprocedure opgestart. Bij het bepalen van de juiste handhavingsaanpak is maatwerk van belang.

Proactief informatie uitwisselen

De gemeente wil de beschikbare capaciteit zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten. De strategie is erop gericht om informatie te delen en verkrijgen via samenwerkingsverbanden met andere handhavingsorganisaties.

Daarnaast wordt er wekelijks overleg gevoerd door alle leden van het team toezicht- en handhaving om iedereen op de hoogte te houden van alles dat speelt.

Toezichtlast voor burgers en bedrijven wordt zoveel mogelijk beperkt

De toezichtlast voor inwoners en bedrijven wordt waar mogelijk beperkt. Onder andere wordt hier vorm aan gegeven door controles zo veel mogelijk integraal en samen uit te voeren.

Dit vereist naast interne afstemming ook externe afstemming met de RUDLN en de VRLN waar het milieutoezicht en toezicht op brandveiligheid is ondergebracht.

Burgers worden betrokken bij bepalen van handhavingssaccenten

Jaarlijks wordt geëvalueerd over welke type overtredingen het meest geklaagd is en waar veel mensen overlast van ondervinden. Deze overtredingen krijgen dan in de programmering van toezichtactiviteiten het jaar daarop extra prioriteit.

Daarnaast worden burgers bij wijze van pilotproject in 2021 uitgenodigd deel te nemen aan een enquête waarin zij aan kunnen geven wat voor hen de grootste publieke ergernissen in de openbare ruimte zijn. De drie publieke ergernissen met de hoogste score worden dan themagericht aangepakt.

Er wordt aangifte gedaan van strafbare feiten

Indien strafbare feiten worden gesignaleerd wordt hier door de toezichthouders aangifte gedaan bij de politie.

Focus

De focus van handhaving ligt op milieu, veiligheid en volksgezondheid. Van de burgers en bedrijven wordt steeds meer verwacht dat zij hun eigen verantwoordelijkheid oppakken als het gaat om naleving van regels. De nadere uitwerking van de focus zal plaatsvinden in het jaarlijks op te stellen handhavingsprogramma.

Handhaving milieu-en volksgezondheid bij bedrijven'

Bedrijven met een risico op het vlak van veiligheid, volksgezondheid en milieu worden met een zekere frequentie gecontroleerd. Deze frequentie is afhankelijk van een uit te voeren risicoanalyse. Bedrijven die met weinig of geen risico's gepaard gaan, worden zeer beperkt of soms alleen reactief gecontroleerd.

Dit geldt onder ook voor de naleving van de Drank- en horecawet.

Zie handhavingsprogramma voor concrete details.

Controleren bouwwerken

Dit zelfde geldt voor onze taak op het gebied van het controleren van bouwwerken. Nieuwe bouwwerken met een risico op het vlak van veiligheid, volksgezondheid en milieu controleren wij met een zekere frequentie. Bouwwerken zonder dit soort risico's controleren wij vooral naar aanleiding van klachten/verzoeken om handhaving (piepsysteem) en in geval van evidente excessen. Dit betekent o.a. dat wij vooral reactief toezien op de regels met betrekking tot eenvoudige bouwwerken zoals schuren, dakpellen, schuttingen en carports. Ook wordt er beperkt gecontroleerd op monumenten of welstand.

Zie handhavingsprogramma voor concrete details.

Naleving regels ruimtelijke ordening

Op de ruimtelijke regels, die eerdergenoemde aspecten regelen, houden wij beperkt toezicht. Wij laten ons bij onze inzet op dit vlak vooral leiden door klachten/verzoeken om handhaving (piepsysteem) en evidente excessen. Wel zal meer toezicht zijn op het illegale bewoning.

Zie handhavingsprogramma voor concrete details.

Openbare orde

Wij vinden dat de handhaving van de openbare orde en alle regels die daar mee samenhangen, zoals hondenoverlast, burenoverlast, (zwerf)afval, parkeren e.d., vooral in het wijkgericht werken en in samenwerking met de buurt moeten worden opgelost. Indien dit niet succesvol is, zal door middel van toezicht en handhaving worden opgetreden.

Zie handhavingsprogramma voor concrete details.

Handhavingstappenplan

Na het constateren van een overtreding wordt de sanctiestrategie gehanteerd volgens het standaard driestappentraject. Binnen de gemeentelijke organisatie zal de sanctiestrategie zoveel mogelijk uniform toegepast worden. Een op te leggen sanctie kan zijn: een last onder dwangsom, bestuursdwang of het intrekken van een vergunning/ontheffing.

Standaard: 3-Stappenplan

1. Mondeling contact , minnelijk overleg en indien nodig eerste aanschrijving (sommatiebrief)
2. Hercontrole en vooraanschrijving zienswijze
3. Oplegging en uitvoering bestuursrechtelijke beschikking (last onder dwangsom of bestuursdwang)

Afwijkend: 2-Stappenplan

Van het 3-stappentraject kan in de volgende situaties worden afgeweken:

- Indien legalisatie van overtreding praktisch uitgesloten is
- In geval van recidive (notoire overtreders van voorschriften van niet geringe ernst)

In dat geval zijn dit de twee stappen:

1. Vooraanschrijving met gelegenheid zienswijze in te dienen
2. Handhavingsbesluit met redelijke begunstigingstermijn

Uitzonderlijk: 1-Stapsplan

Van het 2 en 3-stappentraject kan in de volgende situaties worden afgeweken:

- De overtreding heeft betrekking op een situatie met acuut gevaar voor de volksgezondheid, of dreigende onomkeerbare schade voor milieu.
- Wanneer bestuursrechtelijk optreden geen oplossing biedt.
- Indien zich de omstandigheden voordoen als bedoeld in de artikelen 4:8 lid 2 of 4:11 Algemene wet bestuursrecht.

In dat geval is dit de enige stap:

1. Handhavingsbesluit met korte of geen begunstigingstermijn (deze volgt al dan niet onverwijld na het toepassen van bestuursdwang en opmaken van een proces-verbaal)

Bijlage 1 - Toezichtstrategie

De toezichtstrategie is verdeeld in 3 thema's:

- A. Voorlichting en communicatie
- B. Toezicht
- C. Vormen van toezicht

A. Voorlichting en communicatie:

De insteek van de gemeente Bergen is om via voorlichting te bereiken dat overtredingen, die kunnen ontstaan uit een gebrek aan informatie en kennis, worden voorkomen. Inwoners en bedrijven worden geïnformeerd door de gemeente over bijvoorbeeld het handhavingbeleidsplan en verandering van wet- en regelgeving. Door middel van gerichte communicatie (voorlichting, brochures, website, huis-aan-huis bladen, social media) wordt naleving van de regels bevorderd. Het communicatietraject is een gezamenlijke opgave van handhaving, de vakafdelingen en communicatie.

Voorlichting en communicatie kan ingezet worden:

- om de omgeving voor te lichten en draagvlak te creëren,
- bij complexe en veranderende wetgeving,
- om bewustwording te bereiken,
- om de positieve voorbeelden te communiceren,
- om aan te geven waarop handhaving zich gaat richten (eenduidig en transparant),
- om actief om te gaan met informatie en het signaleren van trends met betrekking tot klachten en meldingen,
- om het naleefgedrag te stimuleren,
- om kennis te nemen van de problemen of vragen van een doelgroep,
- om hulp te bieden bij het invullen van een aanvraagformulier.

De communicatie vindt zo gericht mogelijk plaats aan de hand van de volgende communicatievormen:

- Massacommunicatie: via websites, social media en persberichten zo veel mogelijk mensen informeren over de regels en de handhaving ervan.
- Doelgroepgerichte/gebiedsgerichte communicatie: een doelgroep of gebied informeren over de specifieke regels en handhaving die voor hun/dat gebied van toepassing zijn (bijvoorbeeld informatieavond organiseren voor een specifieke branche).

De wijze van communiceren wordt aangepast aan de doelgroep en het onderwerp. Daarnaast is een belangrijke rol weggelegd voor toezichthouders en handhavers; zij kunnen tijdens hun werk de bedrijven en inwoners individueel informeren.

Door goede voorlichting kunnen onwenselijke situaties worden voorkomen en gedrag van inwoners en bedrijven positief worden beïnvloed (voorkomen is beter dan genezen). Hierdoor is de verwachting dat er minder tijdrovende en kostbare handhavingsmiddelen ingezet hoeven te worden. Overigens is het laten zien dat een 'overtreder' wordt aangepakt ook een vorm van preventieve handhaving.

Het informeren is vooral bedoeld om mensen bewust te maken van een bepaalde regel. Veel overtredingen komen namelijk voort uit onwetendheid; als je een regel niet kent kun je de die ook niet naleven (onbewuste overtreder). Het afschrikken richt zich vooral op diegenen die de regel kennen, maar het risico nemen dat overtreding niet wordt afgestraft (calculerende overtreder).

B. Toezicht

Bij het bepalen van de toezichtstrategie is er sprake van een zekere beleidsvrijheid. Daarbij dient natuurlijk wel een zekere ondergrens in het oog te worden gehouden. Immers, de gemeente heeft een groot aantal wettelijke toezichtstaken uit te voeren en kan die taken niet verwaarlozen. Zowel in deze toezichtstrategie als in het handhavingbeleidsplan zijn, gezien de beperkte toezichtcapaciteit, de keuzes verwerkt in de manier en diepte van toezicht houden.

Toezichthouders

Op grond van artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht mag een bestuursorgaan toezichthoudende ambtenaren benoemen. Toezicht is een snelle manier om te controleren of de wetten en regels worden nageleefd. Ook is het een snelle manier om te bereiken dat overtredingen worden voorkomen of beëindigd. Het houden van toezicht heeft tot resultaat dat de voorschriften zonder verdere sanctiemiddelen worden nageleefd. Vanuit de toezichthoudende taak kunnen overtredingen worden geconstateerd. Wordt een overtreding geconstateerd, dan gaat de toezichthoudende taak over in de handhavingstaak. Het is goed om het verschil aan te geven tussen de toezichthoudende taak en de handhavingstaak:

'Bij de toezichthoudende taak wordt vanuit de controletaak gezocht naar illegale situaties. Als dit het geval is wordt geprobeerd in goed overleg te komen tot een oplossing. Wil de betrokkene de strijdigheid niet opheffen, dan gaat de toezichthoudende taak over in de handhavingstaak.'

Bevoegdheden

Toezichthoudende ambtenaren (toezichthouders) hebben volgens de Algemene wet bestuursrecht een aantal bevoegdheden om hun taak goed uit te kunnen oefenen. Toezichthouders mogen:

- Plaatsen betreden zonder toestemming van de eigenaar. Hierbij is één uitzondering gemaakt: toezichthouders mogen geen woningen betreden zonder toestemming van de eigenaar. Dit mogen zij wel als zij daar een machtiging van de burgemeester voor hebben.
- Inlichtingen eisen.
- Inzage eisen in zakelijke gegevens en stukken en daar kopieën van maken.
- Monsters nemen.

Iedereen is verplicht om mee te werken met de toezichthouders bij de uitoefening van hun bevoegdheden. Toezichthouders moeten zich legitimeren. Voor de bewijsvoering maken de toezichthouders een rapportage op van hun toezichtshandelingen.

Toezicht houden is controleren of en in hoeverre de wettelijke bepalingen worden nageleefd. Het is niet mogelijk om toezicht te houden op alles dat er in de gemeente gebeurt. Daarom bepaalt het college jaarlijks in het Handhavingsprogramma het hoe, wat en hoeveel van het toezicht. Zij laat zich hierbij leiden door de prioriteitenstelling die voortvloeit uit de risicoanalyse en kan daarbij gebruik maken van de hierna genoemde toezichtsinstrumenten. Gezien de beperkte toezicht- en handhaving capaciteit kiest de gemeente Bergen ervoor om het toezicht direct te vertalen in het handhavingsprogramma.

Vormen van toezicht

Handhaving vraagt om verschillende vormen van toezicht. Het controleren van een evenement is bijvoorbeeld heel wat anders dan het toezicht houden op overlast van hondenpoep. In de gemeente Bergen wordt gebruik gemaakt van de volgende toezichtsinstrumenten:

Programmatisch toezicht.

Bedrijven moeten voldoen aan diverse wetgeving op o.a. het gebied van milieu, bouw en (brand)veiligheid. Het toezicht dat hierop wordt plaatsvindt, de bedrijfscontroles, wordt gepland aan de hand van de aard van het bedrijf. De volgende toezichtsvormen kennen we:

Ad hoc toezicht.

Toezicht is vaak niet te plannen. Er komt een klacht of een melding binnen, of een toezichthouder constateert terwijl iets bij het langsrijden. Wanneer dit past binnen de prioriteitenstelling, wordt hier direct toezicht op gehouden. Het is belangrijk dat voor dit soort gevallen in de planning ruimte wordt gehouden.

Signaalgericht toezicht.

Signaalgericht toezicht is toezicht naar aanleiding van een handhavingsverzoek of een melding/klacht. Wanneer dit past binnen de prioriteitenstelling, wordt hier direct toezicht op gehouden.

Thematisch toezicht.

Bij thematisch toezicht wordt gekeken naar één bepaald aspect van de regelgeving, bijvoorbeeld op luchtwassers en koelinstallaties, maar er kan ook worden gekeken naar één specifiek onderwerp als hondenpoep en reclameborden. Dit gebeurt meestal op projectmatige wijze; in een korte tijd wordt een substantieel aantal locaties bezocht. Aanleidingen hiervoor zijn bijvoorbeeld veel voorkomende overtredingen en klachten.

Gebiedsgerichte controles.

De gemeente beschikt over een groot grondgebied, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. In dit gebied houdt zij ongeplande controles. Een toezichthouder gaat het gebied in en treedt op bij overtredingen van onder andere de Algemeen Plaatselijke Verordening, zoals het zwerfafval, verkeerd parkeren, hondenbeleid, afvaldump en dergelijke.

Administratief toezicht.

Onder administratief toezicht wordt, naast eventueel bezoek ter plaatse, de beoordeling van opgevraagde of toegezonden documenten en rapporten verstaan voor bijvoorbeeld stoffenstromen zoals grond of secundaire (bouw) stoffen. Ook het vergelijken van luchtfoto's valt hieronder.

Bijlage 2 - Landelijke handhavingstrategie

Een passende interventie bij iedere bevinding

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1 Achtergrond en aanleiding
- 1.2 Beoogde brede werking, doel en positionering
- 1.3 Werking, implementatie en monitoring en evaluatie

2. Visie landelijke handhavingstrategie

- 2.1 Onafhankelijkheid – sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties
- 2.2 Professionaliteit en vakmanschap – training, opleiding, kennis- en informatie-uitwisseling
- 2.3 Betrouwbaarheid – beginselplicht tot handhaven en verantwoording afleggen
- 2.4 Eenvoud – een passende interventie bij iedere bevinding en hoe daar toe te komen
- 2.5 Gezamenlijkheid – overleg, afstemming en planmatig en informatiegestuurd gezamenlijk optreden

3. Realisatie landelijke handhavingstrategie – stappenplan

- 3.1 Stap 1 – Positionering bevinding in de interventiematrix
- 3.2 Stap 2 – Bepalen verzwarende aspecten
- 3.3 Stap 3 – Bepalen of overleg van het bestuur met politie en OM, dan wel van politie en OM met het bestuur, over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is
- 3.4 Stap 4 – Optreden met de interventiematrix
- 3.5 Stap 5 – Vastlegging

Bijlage 1

Begrippen

Bijlage 2

Toelichting interventies van licht naar zwaar

1. Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

Op 11 april 2013 zijn de grondslagen van het nieuwe stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) ¹ voor de Wabo bestuurlijk vastgesteld. Het nieuwe stelsel beoogt een robuuste professioneel werkende uitvoeringsstructuur, waarin de Omgevingsdiensten een centrale rol vervullen, die:

- knelpunten oplost, zoals die onder andere zijn vastgesteld door de Commissie Herziening Handhavingstelsel VROM-regelgeving ²;
- bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelen in de fysieke leefomgeving (een schoner milieu, natuur en water, veiliger leefomgeving, betere naleving);
- leidt tot vermindering van de door het bedrijfsleven ervaren regel- en toezichtsdruk en tot een gelijk speelveld voor bedrijven.
- een heldere rolverdeling regelt en ook eenvoudige en effectieve afstemming tussen het bestuurs- en strafrecht.

Het nieuwe VTH-stelsel is in 2013 en wordt gedurende 2014 verder ontwikkeld en geïmplementeerd op drie essentiële onderdelen:

1. generieke condities waaronder het stelsel kan functioneren en waaronder een (verdere) verbetering van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving kan plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan een infrastructuur voor kennis- en informatie-uitwisseling en training en opleiding van handhavers;
2. onderling afgestemd en effectief handelen van alle instanties die een rol hebben in de handhaving van het omgevingsrecht, waaronder het maken van afspraken over de afstemming van landelijke en regionale prioriteiten en het zo effectief mogelijk bestuurs- en/of strafrechtelijk aanpakken ervan;
3. monitoring, verantwoording en zo nodig bijsturing van het (gezamenlijke) overheidsoptreden in het nieuwe stelsel.

De onderhavige landelijke handhavingstrategie is primair uitgewerkt voor onderdeel 2, in de vorm van een instrument voor alle overheden om eenduidig te interveniëren naar aanleiding van tijdens het toezicht gedane bevindingen.

De landelijke handhavingstrategie heeft ook raakvlakken met de onderdelen 1 en 3. Met onderdeel 1 vanwege het uitwisselen van ervaringen met (het toepassen van) de landelijke handhavingstrategie, teneinde de (uitvoering van de) strategie stap voor stap te verbeteren. Met onderdeel 3 vanwege de monitoring en verantwoording van de toepassing van de landelijke handhavingstrategie en de op termijn voorziene evaluatie van het VTH-stelsel en de landelijke handhavingstrategie.

Voor het opstellen van de landelijke handhavingstrategie is gebruik gemaakt van bestaande strategieën. Met de toepassing van de landelijke handhavingstrategie komen de bestaande handhavingstrategieën, die daarin goeddeels zijn geïncorporeerd, te vervallen.

¹ Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de Wabo, Uitvoering met ambitie.nl, Vastgesteld BO 11 april 2013.

² De Tijd is Rijk, juli 2008.

1.2 Beoogde brede werking, doel en positionering

Beoogde brede werking

De landelijke handhavingstrategie is ontwikkeld vanuit het milieurecht, met oog voor het bredere omgevingsrecht, en heeft in eerste instantie betrekking op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de in artikel 5.1 van de Wabo opgenomen wetten³. Toepassing van de landelijke handhavingstrategie leidt tot afgestemd en effectief bestuurs- en/of strafrechtelijk handelen. Daarom is de landelijke handhavingstrategie breder toepasbaar dan alleen op het omgevingsrecht.

Doel

De overheid is verantwoordelijk voor het handhaven van de wetgeving. Voor wat het omgevingsrecht betreft ligt de basis van deze verantwoordelijkheid voor het bestuur in diverse bijzondere wetten, de Algemene wet bestuursrecht en in de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de zogenoemde beginselplicht tot handhaven⁴. Voor het OM ligt de basis van deze verantwoordelijkheid in artikel 124 van de Wet op de rechterlijke organisatie en in de Europese richtlijn inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht⁵. Uitgangspunt is dat bestuur en OM, elk handelend vanuit de eigen verantwoordelijkheid, hun handelen afzonderlijk en in combinatie richten op het naleven van wet- en regelgeving.

Uit het oogpunt van rechtsgelijkheid is het doel van de landelijke handhavingstrategie, voortbouwend op de hiervoor geschetste verantwoordelijkheden van bestuur en OM: *uitvoering geven aan de beginselplicht tot handhaven, passend interveniëren bij iedere bevinding, in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes maken en interventies op vergelijkbare wijze kiezen en toepassen, landsbreed door het bestuurlijk bevoegd gezag / de Omgevingsdiensten, landelijke inspecties, politie en het OM. Hiertoe bevat de landelijke handhavingstrategie een duidelijke visie op handhaven (hoofdstuk 2) en een uitgeschreven en geïnstrumenteerde aanpak (hoofdstuk 3).*

Positionering

Handhavinginstanties moeten op grond van het Besluit omgevingsrecht (Bor) een nalevingstrategie hebben, bevattende een toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie. De landelijke handhavingstrategie ondersteunt dit, door één lijn te brengen in hoe instanties reageren op tijdens het toezicht gedane bevindingen. In figuur 1 is de positionering van de landelijke handhavingstrategie weergegeven.

De term 'handhavingstrategie' drukt uit dat interveniëren breder is dan het opleggen van sancties naar aanleiding van overtredingen. Omdat interveniëren ook tijdens toezicht kan plaatsvinden, bijvoorbeeld in de vorm van aanspreken en informeren, raakt de landelijke handhavingstrategie in figuur 1 de toezichtstrategie aan. De landelijke handhavingstrategie

³ Op de publicatiedatum van onderhavig document is hoofdstuk 5 van de Wabo ('Bestuursrechtelijke handhaving') voor wat betreft de handhaving van toepassing op de volgende wetten, voor zover dit bij of krachtens deze wetten is bepaald: de Flora- en faunawet, de Monumentenwet 1988, de Natuurbeschermingswet 1998, de Ontgrondingenwet, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet en de Woningwet. De Kernenergiewet en de Wet bescherming Antarctica ontbreken in voornoemde opsomming, omdat de landelijke handhavingstrategie daarop (vooralsnog) niet van toepassing is.

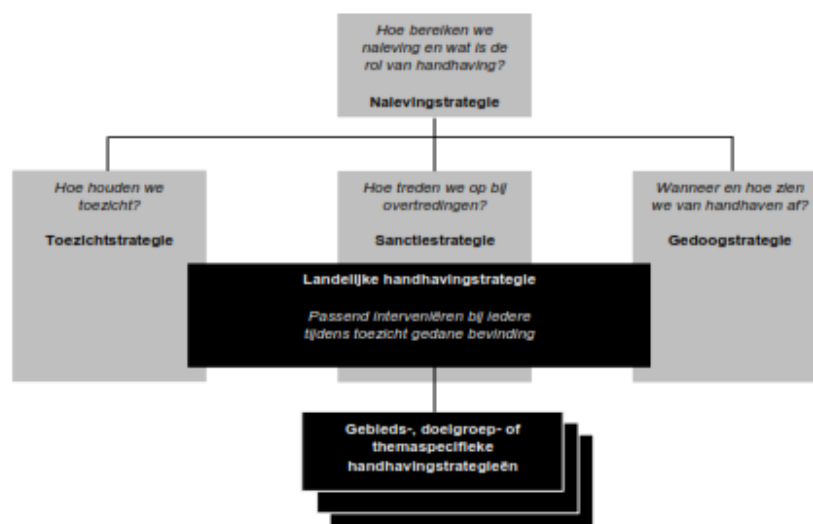
⁴ Geformuleerd in ABRvS 7 juli 2004, LJN AP8242.

⁵ EG richtlijn nr. 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008.

gaat niet over het toezicht als zodanig (prioriteiten, manieren van toezicht houden, en dergelijke).

De landelijke handhavingstrategie raakt in figuur 1 ook de gedoogstrategie aan. Dit betekent dat de landelijke handhavingstrategie erkent dat er omstandigheden kunnen zijn om van (bestuursrechtelijk) handhaven af te zien. Dit laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet ⁶.

Figuur 1 toont tot slot dat er specifieke strategieën, die sporen met de landelijke handhavingstrategie, onder de landelijke handhavingstrategie kunnen hangen voor gebieden (bijvoorbeeld Natura 2000), groepen van normadressaten (BRZO bedrijven) of speciale thema's. Indien een met de landelijke handhavingstrategie sporende specifieke strategie voorhanden en bestuurlijk vastgesteld is, wordt deze specifieke strategie gevolgd. Reeds onderkend is dat het voor bepaalde domeinen, zoals 'water', 'erfgoed' en 'bouwen en wonen', noodzakelijk kan zijn om spoedig een specifieke, met de landelijke handhavingstrategie sporende, handhavingstrategie te ontwikkelen.

Figuur 1: Positionering landelijke handhavingstrategie

1.3 Werking, implementatie en monitoring en evaluatie

Voor de Wabo en de in artikel 5.1 van de Wabo opgenomen wetten ⁷ is de landelijke handhavingstrategie voor gebruik in het VTH-stelsel opgeleverd aan het Bestuurlijk omgevingsberaad.

⁶ Gedogen in Nederland 25085, nr 2, 1996-1997.

⁷ Vooral nog met uitzondering van de Kernenergiewet en de Wet bescherming Antarctica.

Het overnemen en invoeren van de landelijke handhavingstrategie is onderdeel van de VTH kwaliteitscriteria voor Wabo bevoegde overheden⁸. Dit waarborgt landelijke eenduidigheid in twee opzichten, te weten:

1. dat iedere bevinding een passende interventie krijgt; en
2. dat het proces om tot een passende interventie te komen overal hetzelfde verloopt.

Lokale/regionale bestuurlijke afwegingsruimte zit gezien het voorgaande in keuzes over toezichtprioriteiten en de manier van toezicht houden, maar niet in het toepassen van de landelijke handhavingstrategie. De landelijke handhavingstrategie is een landelijk geldend afwegingsinstrument dat iedereen volgt om van bevinding naar interventie te komen. Dit onderstreept dat de landelijke handhavingstrategie vooral een instrument is voor uitvoerders.

Als stelselverantwoordelijke VTH voor de Wabo, draagt de minister van IenM voor wat betreft het omgevingsrecht zorg voor het monitoren en evalueren van de toepassing van de landelijke handhavingstrategie en het zo nodig voorstellen van maatregelen naar aanleiding hiervan. Alle partijen die met de landelijke handhavingstrategie werken kunnen voorstellen voor maatregelen doen. Besluitvorming over voorgestelde maatregelen vindt voor wat betreft het omgevingsrecht plaats in het Bestuurlijk omgevingsberaad.

⁸ Paragraaf 5.2.4 Kwaliteitscriteria 2.1 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo, Uitvoering met ambitie.nl, 7 september 2012.

2. Visie landelijke handhavingstrategie

Als richtinggevende visie zijn de volgende vijf uitgangspunten van het nieuwe VTH-stelsel voor de Wabo voor de handhaving geoperationaliseerd.

2.1 Onafhankelijkheid – sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties

Handhavinginstanties en hun medewerkers handelen consequent en vasthoudend op basis van de geldende wet- en regelgeving en de landelijke handhavingstrategie. Het belang van sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties is groot. Provincies en gemeenten dragen hier als bevoegd gezag voor de Wabo aan bij, door voor de aan hun Omgevingsdiensten opgedragen taken een duidelijk en ruim mandaat te verstrekken, op grond waarvan de directeur bevoegd is tot het toepassen van bestuursrechtelijke interventies, waaronder sancties.

2.2 Professionaliteit en vakmanschap – training, opleiding, kennis- en informatie-uitwisseling

Handhavers wegen de ernst van de bevinding, het gedrag van de normadressaat en de feiten en omstandigheden van de situatie. Handhavers bepalen vervolgens welke interventie in het specifieke geval passend is. Dit vereist professionaliteit en vakmanschap. Handhavinginstanties brengen en houden daarom de voor handhaven vereiste⁹ kennis en kunde op peil en ondersteunen binnen hun organisaties een cultuur waarin (elkaar aanspreken op) kennis en informatie uitwisselen, samenwerken en handhavers die zich blijven ontwikkelen vanzelfsprekend zijn.

Ook uitwisseling van kennis en leerervaringen tussen handhavinginstanties is van groot belang. De landelijke handhavingstrategie op papier is immers het begin, maar waar het vervolgens om gaat is dat alle instanties de papieren strategie op soortgelijke wijze blijven toepassen en daarover met elkaar in contact blijven en leerervaringen en beste praktijken uitwisselen. Anders zullen praktijken ongewild toch weer uit elkaar gaan lopen.

Landelijk overleg over de implementatie en uitvoering van de landelijke handhavingstrategie gebeurt tijdens de implementatieperiode voor wat het omgevingsrecht betreft in het Implementatieberaad. Regionaal overleg ter zake vindt plaats in (de voorportalen van) het door de provincie geïnitieerde Bestuurlijk Handhavingsoverleg (BHO) van de bevoegde overheden en het Functioneel Parket van het OM.

2.3 Betrouwbaarheid – beginselplicht tot handhaven en verantwoording afleggen

Handhavinginstanties hebben een beginselplicht tot handhaven¹⁰. Handhavend optreden is zowel eerlijk tegenover normadressaten uit het oogpunt van een gelijk speelveld, als tegenover de maatschappij die ervan uit mag gaan dat handhavers zodanig optreden dat haar rechtsgevoel wordt gerespecteerd en de leefomgeving veilig, schoon en gezond blijft.

In het VTH-stelsel is de primaire verantwoordingsrelatie die van het bevoegd gezag aan het eigen democratisch controlerend orgaan (bijvoorbeeld Gemeenteraad en Provinciale Staten

⁹ Onder andere voldoen aan de voor het VTH-stelsel voor de Wabo gedefinieerde kwaliteitscriteria.

¹⁰ Geformuleerd in ABRvS 7 juli 2004, LJN AP8242.

in het geval van gemeenten respectievelijk provincies). De toepassing van de landelijke handhavingstrategie is onderdeel van deze verantwoordingsrelatie.

2.4 Eenvoud – een passende interventie bij iedere bevinding en hoe daar toe te komen

Met de landelijke handhavingstrategie wordt ingezet op een passende interventie bij iedere bevinding. Handhavers hanteren de landelijke handhavingstrategie bij iedere bevinding en maken daarbij gebruik van de in de strategie opgenomen instrumenten. Omwille van rechtsgelijkheid waarborgt dit passend interveniëren en eenduidig optreden, dat wil zeggen: het in vergelijkbare zaken maken van vergelijkbare keuzes en het op vergelijkbare wijze kiezen en toepassen van interventies, landsbreed.

Een passende interventie wil zeggen dat de interventie, gegeven de verzamelde feiten en de beoordeling van de aard en/of omstandigheden van de bevinding en de normadressaat, zo effectief en efficiënt mogelijk leidt tot spoedig herstel van de situatie voor de bevinding, naleving waarborgt, herhaling voorkomt en/of straft daar waar dit passend is of noodzakelijk om de normadressaat tot naleven te bewegen, dan wel de norm te bevestigen.

Dit betekent dat twee keuzen noodzakelijk zijn:

1. Hoe wordt er opgetreden: alleen bestuursrechtelijk, bestuurs- én strafrechtelijk, of alleen strafrechtelijk?
2. Welke interventie(s) wordt (worden) ingezet?

Ad. 1

Hoe wordt opgetreden is vastgelegd in hoofdstuk 3 van deze landelijke handhavingstrategie. Bestuursrechtelijk optreden is vooral gericht op het herstellen van de situatie, dat wil zeggen op het in overeenstemming brengen met de wet- en regelgeving, opdat vastgesteld beleid wordt geëffectueerd. Strafrechtelijk optreden is vooral gericht op het straffen van de overtreder en het wegnemen van diens wederrechtelijk genoten (concurrentie)voordeel. Bestuurs- en strafrechtelijk optreden dienen daarnaast allebei tot ontmoediging, ofwel tot individuele en algemene preventie. Omdat deze aspecten vaak tegelijk aan de orde zijn, is een weloverwogen inzet van het bestuursrecht en/of het strafrecht conform de landelijke handhavingstrategie noodzakelijk.

Ad. 2

De keuze van de in te zetten bestuursrechtelijke interventie(s) vindt plaats aan de hand van de in hoofdstuk 3 van de landelijke handhavingstrategie opgenomen interventieladder en interventiematrix, waarbij het spoedig herstellen van de situatie voor de bevinding de eerste prioriteit is.

2.5 Gezamenlijkheid – overleg, afstemming en planmatig en informatiegestuurd gezamenlijk optreden

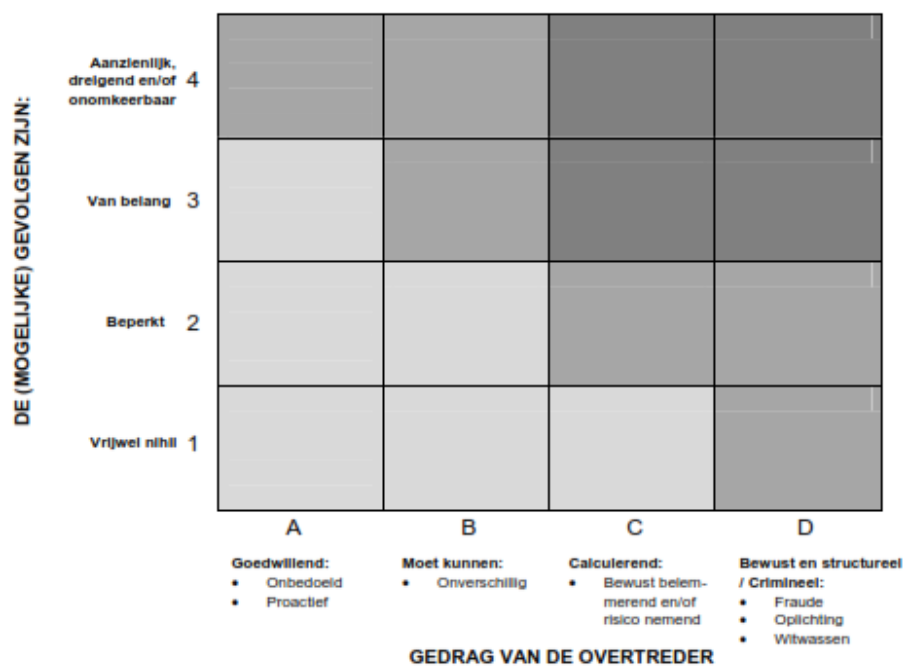
Toezicht houden gebeurt op basis van door bevoegde overheden bestuurlijk vastgestelde handhavingprogramma's, inclusief financiering en menskracht, die zijn afgestemd met alle bij het omgevingsrecht betrokken instanties. Afgestemde handhavingprogramma's en de landelijke handhavingstrategie borgen in combinatie dat de overheden planmatig gezamenlijk optreden, bij het toezicht en bij bevindingen die tijdens dat toezicht zijn gedaan¹¹. Informatie is voor goede risicoanalyses en daarop gebaseerde handhavingprogramma's onontbeerlijk.

¹¹ Beperking toezichtlast: naleving bewerkstelligen tegen zo gering mogelijke kosten.

3. Realisatie landelijke handhavingstrategie – stappenplan

Dit hoofdstuk geeft een stappenplan voor het toepassen van de in hoofdstuk 2 opgenomen visie. Startpunt van het stappenplan is een tijdens het toezicht gedane bevinding.

3.1 Stap 1 – Positionering bevinding in de interventiematrix

Legenda

	Lichte segmenten. Bestuursrechtelijk optreden is aangewezen.
	Middensegmenten. Bestuursrechtelijk, bestuursrechtelijk én strafrechtelijk of strafrechtelijk optreden is aangewezen. Strafrechtelijk optreden komt vooral in beeld, naarmate er (meer) verzwarende aspecten zijn (zoals 'verkregen financieel voordeel').
	Zware segmenten. Strafrechtelijk optreden is in elk geval aangewezen, terwijl in veel gevallen ook bestuursrechtelijk optreden is aangewezen.

Figuur 2: De interventiematrix

De handhaver bepaalt ten eerste in welk segment van de in figuur 2 opgenomen interventiematrix hij de bevinding positioneert¹² door: (1) het beoordelen van de gevolgen van de bevinding voor milieu, natuur, water, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie en (2) het typeren van de normadressaat.

¹² Geldt enkel voor bevindingen die een overtreding zijn.

Ad. 1

De gevolgen van bevindingen beoordeelt de handhaver als:

1. vrijwel nihil; of
2. beperkt; of
3. van belang – er is sprake van aanmerkelijk risico dat de bevinding maatschappelijke onrust geeft en/of milieuschade, natuurschade, waterverontreiniging en/of doden, zieken of gewonden (mens, plant én dier) tot gevolg heeft; of
4. aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar – onder andere het geval als de overtreding maatschappelijke onrust en/of ernstige milieuschade, ernstige natuurschade, ernstige waterverontreiniging en/of doden, zieken of gewonden (mens, plant én dier) tot gevolg heeft.

Ad. 2

De handhaver typeert de normadressaat als:

- A. goedwillend, proactief en geneigd om de regels te volgen, de bevinding is het gevolg van onbedoeld handelen; of
- B. onverschillig/reactief, neemt het niet zo nauw met het algemeen belang, heeft een onverschillige houding, de bevinding en de gevolgen van zijn handelen laten hem koud; of
- C. is opportunistisch en calculerend, er is sprake van het bewust belemmeren van controlerenden, er is sprake van mogelijkheidsbewustzijn, maar de gevolgen van het handelen worden op de koop toe genomen, bewust risico nemend; of
- D. bewust en structureel de regels overtredend en/of crimineel of deel uitmakend van een criminele organisatie, houdt zich bezig met fraude, oplichting of witwassen.

Bij de typering van de normadressaat kijkt de handhaver dus verder dan de bevinding op zich en neemt hij diens gedrag en toezicht- en handavinghistorie mee in beschouwing. Als de handhaver niet in staat is om de normadressaat te typeren, dan is typering B (onverschillig/reactief) het vertrekpunt.

De handhaver bepaalt tot slot of er sprake is van verzachtende of verzwarende argumenten. Bij verzachtende argumenten wordt de in de interventiematrix gepositioneerde bevinding één segment naar links en vervolgens één segment naar onder verplaatst. Bij verzwarende argumenten, waaronder recidive, is de verplaatsing één segment naar rechts en vervolgens één segment naar boven. Als er meer verzachtende of verzwarende argumenten zijn, levert dit toch maar één verplaatsing op.

Als legalisatie van de bevinding mogelijk is, is dat de aangewezen weg gelet op de hieruit voortvloeiende rechtszekerheid voor alle betrokkenen. Dit laat het toepassen van de landelijke handhavingstrategie en de interventiematrix onverlet, omdat er maatregelen nodig kunnen zijn om de overtreding te beëindigen en de gevolgen te beperken of weg te nemen. Bij het toepassen van de interventiematrix is de mogelijkheid van legalisatie een verzachtende omstandigheid.

Er kunnen tot slot omstandigheden zijn om bij een bevinding van handhaven af te zien op basis van een vastgestelde gedoogstrategie. Onder gedogen wordt verstaan het expliciete besluit van een bestuursorgaan om tegen een bepaalde overtreding niet handhavend op te treden. De nota 'Gedogen in Nederland'¹³ bevat het landelijke kader voor gedogen: een gedoogsituatie is van tijdelijke aard doordat het handelen binnen afziebare tijd ophoudt dan wel doordat waarschijnlijk een vergunning zal worden verleend. Ingeval tot gedogen wordt besloten dient het landelijke kader voor gedogen onverkort te worden gevolgd. Gedogen laat eventuele strafvervolgning door het OM overigens onverlet.

¹³ Gedogen in Nederland 25085, nr 2, 1996-1997.

3.2 Stap 2 – Bepalen verzwarende aspecten

De handhaver bepaalt of er verzwarende aspecten zijn die moeten worden betrokken bij de afweging om het bestuurs- en/of strafrecht toe te passen. Hoe meer verzwarende aspecten, des te groter de reden om naast bestuursrechtelijk ook strafrechtelijk te handhaven. Vooral voor bevindingen die na stap 1 in de middensegmenten van de interventiematrix zijn gepositioneerd (A4, B3, B4, C2 en D2), kunnen de verzwarende aspecten reden zijn om naast bestuursrechtelijk ook strafrechtelijk op te treden. De volgende verzwarende aspecten worden afgewogen:

1. Verkregen financieel voordeel (winst of besparing). De normadressaat heeft door zijn handelen financieel voordeel behaald of financieel voordeel halen was het doel.
2. Status verdachte / voorbeeldfunctie. De normadressaat is: een regionaal of landelijk maatschappelijk aansprekende of bekende (rechts)persoon, een overheid, een toonaangevend brancheonderdeel, een certificerende instelling, een persoon die een openbaar ambt bekleedt, de eigen organisatie.
3. Financiële sanctie heeft vermoedelijk geen effect. Een bestuurlijke boete kan waarschijnlijk niet geïnd worden of is waarschijnlijk door de normadressaat als (bedrijfs)kosten ingecalculeerd.
4. Combinatie met andere relevante delicten. Andere handelingen zijn gepleegd ter verhulling van de feiten, zoals valsheid in geschrift, corruptie of witwassen.
5. Medewerking van deskundige derden. De normadressaat is bij zijn handelen ondersteund door deskundige derden, zoals vergunningverlenende of certificerende instellingen, keuringinstanties en brancheorganisaties. De handhaver moet onderbouwen op grond van welke aanwijzingen hij het vermoeden heeft dat de deskundige derde op de hoogte was en/of medewerking heeft verleend aan de geconstateerde bevinding(en).
6. Normbevestiging. Bij dit aspect geldt dat het doel van de handhaving ligt in het onder de aandacht brengen van het belang van een bepaalde norm bij de branche of bij het bredere publiek. Strafrechtelijke handhaving vindt mede plaats in het kader van normhandhaving of normbevestiging met het oog op grotere achterliggende te beschermen rechtsbelangen. Hierbij speelt de openbaarheid van het strafproces een grote rol. Als in het openbaar, door middel van een onderzoek ter terechtzitting of de publicatie van een persbericht bij een transactie of strafbeschikking, verantwoording wordt afgelegd van gepleegde strafbare feiten krijgt de normhandhaving of normbevestiging het juiste effect.
7. Waarheidsvinding. Soms kan strafrechtelijk optreden met toepassing van opsporingsbevoegdheden met het oog op de strafrechtelijke waarheidsvinding en afdoening aangewezen zijn. Bijvoorbeeld als een controle of inspectie aanwijzingen aan het licht brengt dat er meer aan de hand is, maar de bestuursrechtelijke instrumenten ontoereikend zijn om de waarheid aan het licht te brengen.

3.3 Stap 3 – Bepalen of overleg van het bestuur met politie en OM, dan wel van politie en OM met het bestuur, over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is

De handhaver bepaalt of overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is op basis van de beoordeling van de bevinding met de interventiematrix (stap 1) en de afweging van verzwarende aspecten (stap 2). Dit overleg beoogt een weloverwogen inzet van het bestuursrecht, het bestuurs- én strafrecht of alleen het strafrecht. Dit overleg is

derhalve tweerichtingsverkeer: bestuursrechtelijke handhavers zoeken indien noodzakelijk het overleg op met politie en OM en omgekeerd.

Overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht is altijd noodzakelijk als de handhaver de bevinding na stap 1 heeft gepositioneerd in de middensegmenten (A4, B3, B4, C2, D2 en D1) of zware segmenten (C3, C4, D3 en D4) van de interventiematrix. Overleg kan ook zinvol zijn bij bevindingen die de handhaver weliswaar heeft gepositioneerd in de lichte segmenten van de interventiematrix (A1, A2, A3, B1, B2 en C1), maar waarbij er op grond van stap 2 sprake is van één of meer verzwarende aspecten.

In situaties waarin een handhavinginstantie een BSBm oplegt is overleg met het OM niet geïndiceerd en is strafrechtelijk optreden door het OM niet aan de orde.

Als de handhaver concludeert dat overleg over de toepassing van het bestuurs- en/of strafrecht geïndiceerd is, wordt gehandeld op basis van vooraf tussen bestuursrechtelijke handhavinginstanties, politie en OM gemaakte algemene afspraken over hun samenspel. Alleen zo kan accuraat en effectief optreden in voorkomende gevallen worden gewaarborgd, in het bijzonder als er sprake is van spoed en heterdaad. Situaties waarin de vooraf gemaakte algemene afspraken niet voorzien, zullen apart door handhavinginstantie, politie en OM worden beoordeeld, in een regulier overleg of door middel van ad hoc overleg als snelheid vereist is. Uit het overleg volgt hoe de betreffende bevinding wordt opgepakt: alleen bestuursrechtelijk, bestuurs- én strafrechtelijk of alleen strafrechtelijk. Het laatste veelal startend met een opsporingsonderzoek onder leiding van de Officier van Justitie.

Tenslotte is, afgezien van de interventiematrix, aangifte bij het OM standaard als toezicht-houders de volgende ernstige bevindingen doen:

- Situaties waarin bewust het toezicht onmogelijk wordt gemaakt, zoals het weigeren van toegang, intimidatie, geweldsdreiging, fraude, vernietiging van bewijs en poging tot omkoping.
- Situaties waarin de toezichthouder constateert dat er opzettelijk mensen in gevaar worden gebracht, door onder andere: sabotage, vernieling of het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

3.4 Stap 4 – Optreden met de interventiematrix

De landelijke handhavingstrategie gaat uit van het in principe zo licht mogelijk starten met interveniëren gericht op herstel en het vervolgens snel inzetten van zwaardere interventies als naleving uitblijft. De handhaver gebruikt de interventiematrix van figuur 3 daarbij als volgt:

1. De handhaver kijkt naar de interventies in het segment van deze interventiematrix waarin hij de bevinding eerder met behulp van stap 1 (paragraaf 3.1) heeft gepositioneerd.
2. De handhaver kiest voor de minst zware (combinatie) van de in het betreffende segment opgenomen interventies, tenzij de handhaver motiveert dat een andere (combinatie van) interventie(s) in de betreffende situatie passender is.

De interventies in de (segmenten van de) matrix lopen van beneden naar boven op in zwaarte. In bijlage 2 staan alle interventies eveneens van licht naar zwaar toegelicht.

Waar in de matrix van figuur 3 'PV' staat betreft het de middelzware en zware segmenten die in stap 3 zijn afgestemd tussen handhavinginstantie en OM. Als in overleg is besloten dat het OM niet optreedt, zijn er in deze situaties de in figuur 3 aangegeven op herstel en/of op bestraffing gerichte bestuursrechtelijke interventies om te overwegen, en ook de BSBm als strafrechtelijke interventie.

DE (MOGELIJKE) GEVOLGEN ZIJN:	4	Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD</td></tr> </table>	Strafrecht PV	Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Strafrecht BSBm / PV																	
	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																	
	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht																	
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht																		
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD																		
Strafrecht PV																		
Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD																		
3	Van belang	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD</td></tr> </table>	Strafrecht PV	Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen																		
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht																		
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht																		
Strafrecht PV																		
Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD																		
2	Bepikt	<table border="1"> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren</td></tr> </table>	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD</td></tr> </table>	Strafrecht PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD				
Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren																		
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen																		
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht																		
Strafrecht PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD																		
1	Vrijwel nihil	<table border="1"> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren</td></tr> </table>	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren	<table border="1"> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren</td></tr> </table>	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht BSBm / PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen</td></tr> </table>	Strafrecht BSBm / PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen	<table border="1"> <tr><td>Strafrecht PV</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete</td></tr> <tr><td>Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen</td></tr> </table>	Strafrecht PV	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen					
Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren																		
Bestuursrecht herstellend Aanspreken / Informeren																		
Strafrecht BSBm / PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen																		
Strafrecht PV																		
Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete																		
Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen																		
			A	B	C	D												
			Goedwillend: <ul style="list-style-type: none"> • Onbedoeld • Proactief 	Moet kunnen: <ul style="list-style-type: none"> • Onverschillig 	Calculerend: <ul style="list-style-type: none"> • Bewust belemmerend en/of risico nemend 	Bewust en structureel / Crimineel: <ul style="list-style-type: none"> • Fraude • Oplichting • Witwassen 												
			GEDRAG VAN DE OVERTREDER															

Figuur 3: De interventiematrix voor het bepalen van de eerste interventie(s) – zie ook bijlage 2

De handhaver zet de betreffende (combinatie van) interventie(s) in totdat sprake is van naleving. Als naleving binnen de door de handhaver bepaalde termijn uitblijft, pakt de handhaver direct door, door middel van het inzetten van een zwaardere (combinatie van) interventie(s). In algemene zin geldt voor termijnen het volgende:

- Gedragsvoorschriften dienen direct in acht genomen te worden. Hiervoor dient geen of hooguit een zeer korte termijn te worden gesteld om de overtreding te beëindigen en/of herhaling ervan te voorkomen.
- In alle andere gevallen – waaronder ook plannen of voorzieningen waarvoor investeringen vereist zijn – geldt: hoe urgenter de situatie des te korter de termijn. Daarbij rekening houdend met de technische en organisatorische realiseerbaarheid in die termijn.

Het optreden in stap 4, zoals tot nu toe beschreven, heeft betrekking op gedane bevinding(en) die op grond van de interventiematrix worden aangepakt. Uiteraard kunnen handhavinginstanties aanvullend ook hun toezichtstrategie bij het betreffende bedrijf als zodanig aanpassen, in de zin van bijvoorbeeld het verhogen/verlagen van de toezichtfrequentie, het initiëren van de herijking van de vergunningensituatie, et cetera.

3.5 Stap 5 – Vastlegging

De doorlopen stappen en genomen beslissingen worden verifieerbaar en transparant vastgelegd volgens de binnen de handhavinginstantie geldende administratieprocedures en -systemen, zodanig dat hieruit kan worden afgeleid dat is voldaan aan: het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het verbod van willekeur en het verbod van misbruik van bevoegdheid.

Bijlage 1 – Begrippen

Begrip	Toelichting
Beginselplicht tot handhaven	Uitgangspunt dat het bevoegd gezag verplicht is om op te treden bij een geconstateerde overtreding. De term 'beginselplicht' impliceert dat er omstandigheden kunnen zijn om van handhaven en/of het opleggen van een sanctie af te zien. Dit is in het recht geregeld via artikel 5:5 Awb (het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke sanctie op voor zover voor de overtreding een rechtvaardigingsgrond bestond) en artikelen 39 en verder van het Wetboek van strafrecht (strafuitsluitingsgronden). Uit de rechtspraak volgt voorts dat overwogen kan worden van handhaven af te zien als er concreet zicht op legalisatie bestaat, of wanneer handhavend optreden zodanig onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen, dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.
Bestuurlijk handhavingsoverleg	Een overleg onder coördinatie van de provincie waaraan de handhaving-partners deelnemen. Het BHO stelt uitgaande van de landelijke handhavingprioriteiten de regionale / lokale handhavingprioriteiten vast.
Bestuurlijk Omgevingsberaad	Centraal bestuurlijk overleg over het stelsel VTH o.l.v de Minister van IenM, gericht op afstemming van de verschillende taken en verantwoordelijkheden. Aan het Bestuurlijk omgevingsberaad doen in ieder geval mee: de ministers van I&M en V&J, drie vertegenwoordigers van de omgevingsdiensten, vertegenwoordigers van de bevoegde overheden en het OM.
Bestuurlijke boete	Een boete die door een daartoe bevoegde overheidsdienst zonder tussenkomst van het OM of een rechter kan worden opgelegd. Het CJIB verzorgt de inning en incasso van bestuurlijke boetes van diverse overheidsdiensten, waaronder de NVWA, de Inspectie SZW en de Inspectie Leefomgeving en Transport.
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	Een strafrechtelijke boete die bij strafbeschikking wordt opgelegd ter afdoening van relatief eenvoudige overtredingen. De gevallen waarin dit instrument kan worden toegepast zijn opgenomen in het Feitenboekje Bestuurlijke strafbeschikking milieu- en keurfeiten.
Bevinding	Waarneming die ten aanzien van een bepaald onderwerp van onderzoek tijdens een inspectie wordt gedaan. Na beoordeling ervan kunnen bevindingen leiden tot de kwalificatie wel/geen overtreding.
Functioneel Parket	Specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het OM, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.
Fysieke leefomgeving	De fysieke leefomgeving omvat de inrichting van de woonwijk/gemeente inclusief de wegen, parken, industrieterreinen. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt deels bepaald door de milieukwaliteit.
Gedooagstrategie	Een bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd in welke situaties en onder welke condities inzet van sancties tegenover overtreeders tijdelijk achterwege kan blijven.
Handhaving	Het door toezicht bewerkstelligen en zo nodig met toepassing van bestuursrechtelijke of strafrechtelijke middelen bereiken dat de regelgeving wordt nageleefd.
Handhavingprogramma	Op onderkende risico's en vastgestelde prioriteiten gericht handhaving-activiteitenprogramma, inclusief financiering en capaciteit.
Interventie	Actieve handeling om een geconstateerd probleem op te lossen.
Legalisatietoets	Toets om na te gaan of legalisatie van een overtreding mogelijk is.
Motiveringsbeginsel	In de Algemene wet bestuursrecht vastgelegd beginsel dat de overheid haar besluiten goed moet motiveren: de feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn.

Nalevingstrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd met welke instrumenten naleving wordt gerealiseerd en welke rol handhaving daarbinnen speelt. Een nalevingstrategie bevat in ieder geval een toezichtstrategie, een sanctiestrategie en een gedoogstrategie.
Normadressaat	Natuurlijke of rechtspersoon voor wie een bepaalde norm of voorschrift geldt.
OM	Openbaar Ministerie.
Omgevingsdiensten	Diensten van provincies en gemeenten voor de uitvoering van de VTH-taken. De Omgevingsdiensten werden eerder ook wel aangeduid als Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's).
Rechtsgelijkheid	Rechtsbeginsel dat bepaalt dat gelijke gevallen gelijk dienen te worden behandeld en ongelijke verschillend naar de mate van het verschil.
Rechtvaardigingsgrond	Omstandigheid die de wederrechtelijkheid van een handeling bij nader inzien wegneemt. Mogelijke redenen om uiteindelijk geen sanctie op te leggen.
Sanctie	Straf of maatregel die wordt toegepast als rechtsregels worden overschreden.
Sanctiestrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin de basisaanpak voor het bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden bij overtredingen is vastgelegd. De sanctiestrategie omvat ten minste: <ol style="list-style-type: none"> een op elkaar afgestemd bestuursrechtelijk – strafrechtelijk optreden tegen overtreding van de gestelde milieunormen; een passende reactie op geconstateerde overtredingen; een stringenter reactie bij voortdurende van de overtreding; een regeling voor optreden tegen overtredingen door de eigen organisatie en andere overheden; transparantie over te stellen termijnen voor het opheffen van (standaard)overtredingen en over de zwaarte van sancties daarvoor.
Schulduitsluitingsgrond	Omstandigheid die de verwijtbaarheid van een handeling bij nader inzien wegneemt. Mogelijke redenen om uiteindelijk geen sanctie op te leggen.
Strafuitsluitingsgronden	Er zijn twee categorieën strafuitsluitingsgronden: rechtvaardigheidsgronden en schulduitsluitingsgronden. Zie aldaar.
Strategische milieukamer	Overleg tussen het Functioneel Parket van het OM, de inspecteurs-generaal van de ILT, NVWA en de Inspectie SZW, de Nationale Politie, een vertegenwoordiging van de Omgevingsdiensten en het bestuurlijk bevoegd gezag. De SMK stelt de landelijke prioriteiten vast voor de strafrechtelijke handhaving en de afstemming van de strafrechtelijke handhaving op de bestuurlijke handhaving.
Toezicht	Het controleren of en in hoeverre wettelijke bepalingen worden nageleefd.
Toezichtstrategie	Bestuurlijk vastgesteld document, waarin is vastgelegd welke vormen van toezicht worden onderscheiden en wat de basiswerkwijze daarbij is.
VTH kwaliteitscriteria	Kwaliteitscriteria die inzichtelijk maken welke kwaliteit burgers, bedrijven en instellingen, maar ook overheden onderling en opdrachtgevers mogen verwachten bij de uitvoering of de invulling van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH taken).
Zorgvuldigheidsbeginsel	In de Algemene wet bestuursrecht vastgelegd rechtsbeginsel, dat de overheid een besluit zorgvuldig moet voorbereiden en nemen: correcte handeling van de burger, zorgvuldig onderzoek naar de feiten en belangen, procedure goed volgen en deugdelijke besluitvorming.

Bijlage 2 – Toelichting interventies van licht naar zwaar

Bestuursrecht herstellend

Aanspreken/informereren

Aanspreken/informereren is een informele interventie (geen wettelijke basis) naar aanleiding van een inspectie die ertoe moet leiden dat de normadressaat naleeft of in staat is na te leven. Aanspreken/informereren gebeurt mondeling, door het verstrekken van schriftelijke informatie of door verwijzing naar websites. Aanspreken/informereren is vooral aan de orde bij goedwillende normadressaten die onbedoeld niet naleven en die gemotiveerd zijn de niet naleving zo snel mogelijk zelf op te lossen.

Waarschuwen – brief met hersteltermijn

Waarschuwen betekent dat de normadressaat naar aanleiding van een inspectie een waarschuwingsbrief ontvangt. Daarin is opgenomen welke maatregelen of voorzieningen getroffen moeten worden om na te leven en binnen welke (redelijke) termijn. In de brief staat ook dat de handhavinginstantie verdergaande bestuursrechtelijke interventies zal nemen (LOB, LOD), als blijkt dat de in de waarschuwingsbrief opgenomen maatregelen of voorzieningen niet zijn getroffen na het verstrijken van de termijn.

Bestuurlijk gesprek

Een bestuurlijk gesprek met (de leiding van) de normadressaat in kwestie is een aanvullende escalerende interventie op waarschuwen.

Verscherpt toezicht

Verscherpt toezicht als interventie betreft het naar aanleiding van een inspectie meer of intensiever toezicht houden op de normadressaat. Een bestuurlijk gesprek zal hier vaak aan vooraf gaan. Verscherpt toezicht moet worden aangekondigd, als ook onder welke voorwaarden het verscherpt toezicht weer zal worden opgeheven.

Last onder dwangsom – LOD

Een last onder dwangsom is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van overtredingen en/of het voorkomen van verdere/herhaalde overtreding. De normadressaat krijgt een verplichting (een last) opgelegd om binnen een gegeven termijn de overtreding te beëindigen door iets te doen of na te laten op straffe van het verbeuren van een dwangsom wanneer de last niet tijdig wordt uitgevoerd. De op te leggen dwangsom moet voldoende hoog zijn om de overtreding te beëindigen. Een last onder dwangsom kan alleen worden opgelegd als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat.

Het opleggen van een last onder dwangsom gebeurt volgens zorgvuldig te volgen stappen. In het algemeen worden de volgende stappen doorlopen:

1. Bestuurlijke waarschuwing, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder dwangsom op te leggen met een hersteltermijn plus de termijn om zinswijzen bekend te maken. → Indien niet tijdig hersteld:
2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder dwangsom met een hersteltermijn. → Indien niet tijdig hersteld:
3. Verbeuren en innen dwangsom.

Last onder bestuursdwang – LOB

Een last onder bestuursdwang is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van een overtreding waarbij de handhavinginstantie, wanneer de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd, op kosten van de overtreder, een overtreding beëindigt door zelf daadwerkelijk in te (laten) grijpen. Een last onder bestuursdwang kan alleen worden toegepast als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat.

Voor de last onder bestuursdwang gelden dezelfde zorgvuldig te doorlopen stappen als voor de last onder dwangsom. Ook hier kan, bijvoorbeeld in spoedeisende situaties, van deze stappen worden afgeweken:

1. Bestuurlijke waarschuwing, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder bestuursdwang op te leggen met een hersteltermijn plus de termijn om zienswijzen bekend te maken. → Indien niet tijdig hersteld:
2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder bestuursdwang met een hersteltermijn. → Indien niet tijdig hersteld:
3. Uitvoeren bestuursdwang.

In spoedeisende situaties en bij ernstige overtredingen is de last onder bestuursdwang de meest geschikte bestuursrechtelijke interventie. De handhavinginstantie kan verzoeken om onmiddellijke beëindiging van de overtreding. Als blijkt dat de normadressaat niet bereid is aan dit verzoek te voldoen, kan de handhavinginstantie zelf en in spoedeisende gevallen zonder voorafgaande last feitelijk optreden. Wel moet de handhavinginstantie zo spoedig mogelijk nadien alsnog een formele sanctiebeschikking uitvaardigen.

Tijdelijk stilleggen

Tijdelijk stilleggen betekent dat activiteiten of voertuigen als gevolg van de overtreding tijdelijk worden stilgelegd, tot de overtreding is hersteld en van naleving sprake is. Er kan aanleiding zijn om bij tijdelijk stilleggen beleid en/of politiek te informeren. Tijdelijk stilleggen kan onder de LOB vallen.

Bestuursrecht bestraffend

Bestuurlijke boete

Een bestuurlijke boete is een bestuurlijke bestraffende sanctie die door een daartoe bevoegde overheidsdienst zonder tussenkomst van het OM of een rechter kan worden opgelegd. Het CJIB verzorgt de inning en incasso van bestuurlijke boetes van diverse overheidsdiensten, waaronder de NWWA, de Inspectie SZW en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Een bestuurlijke boete houdt de onvoorwaardelijke verplichting in tot betaling van een geldsom en kan naast een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd. Het opstellen van het boeterapport gebeurt door de toezichthouder/handhaver, maar de kennisgeving, beschikking en inning gebeuren door het boetebureau (o.a. CJIB). De maxima en bandbreedtes van boetebedragen zijn veelal vastgelegd in de wetgeving. Een belangrijk verschil met de BSBm is dat bezwaar en beroep bij het bestuursorgaan dienen te worden aangetekend, terwijl de normadressaat tegen de BSBm in verzet kan komen bij het OM.

Schorsen of intrekken vergunning, certificaat of erkenning

Als de normadressaat houder is van een begunstigend besluit (vergunning of ontheffing), dan kan het geheel of gedeeltelijk intrekken van dat besluit een passende interventie zijn. Deze interventie is met name passend als de normadressaat niet in actie komt naar aanleiding van eerdere correctieve interventies, zoals een last onder dwangsom. Het geheel of gedeeltelijk intrekken van een begunstigend besluit is een vergaande interventie die zorgvuldig moet worden voorbereid.

Exploitatieverbod, sluiting

Voor niet vergunningplichtige normadressaten bestaat de mogelijkheid op basis van de Fraudewet om het bedrijf te sluiten of de exploitatie ervan te verbieden. Ook dit zijn vergaande interventies die zorgvuldig moeten worden voorbereid en waarbij het informeren van beleid en politiek noodzakelijk is.

Strafrecht

Bestuurlijke strafbeschikking milieu – BSBm

De bestuurlijke strafbeschikking milieu is een op het strafrecht (artikel 257ba Wetboek van Strafvordering) gebaseerde interventie die daartoe bevoegde handhavinginstanties zonder tussenkomst van het OM kunnen opleggen. Voor feiten uit het zogenoemde 'Feitenboekje Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu- en Keurfeiten' wordt een combibon uitgeschreven (geldboete) die ter afdoening wordt gezonden aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). De BSBm kan los van (óf óf), parallel met (én én) of volgtijdelijk aan (eerst...dan...) op herstel gerichte interventies worden ingezet.

De BSBm is bedoeld voor relatief eenvoudige overtredingen, waarbij er over de schuldvraag geen twijfel bestaat. De 'Richtlijn bestuurlijke strafbeschikkingbevoegdheid milieu- en keurfeiten' geeft in paragraaf 2.7 de beleidsvrijheid binnen gestelde grenzen aan en in paragraaf 2.8 de contra-indicaties

voor het uitvaardigen van een BSBm. Als geen BSBm kan worden uitgevaardigd is in veel gevallen overleg met het OM noodzakelijk.

Proces-verbaal (PV)

BOA's die een strafbaar feit vermoeden of constateren, kunnen een PV opmaken. Dit optreden valt onder het strafrechtelijk optreden dat in deze landelijke handhavingstrategie is geregeld. Een PV is de basis voor het verdere optreden van het OM dat kan leiden tot sancties als: een geldboete, een werkstraf, een gevangenisstraf, ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, publicatie van het vonnis, stillegging van de onderneming en verbeurdverklaring.

Bijlage 3

De bijlage is via de volgende link te vinden: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25085-2.html>

Bijlage 4 - Handhavingsrisicomatrix 2019

Handhavingsrisicomatrix 2019

Systematiek risicoanalyse

Voor het opstellen van de risicoanalyse is gebruik gemaakt van het risicomodel dat door VROM wordt geadviseerd. In dit risicomodel geldt als uitgangspunt dat het risico (R) wordt bepaald door het negatief effect (E) vermenigvuldigd met de kans (K) dat een overtreding voorkomt (omdat regels niet spontaan worden nageleefd).

In formulevorm: $Risico(3) = E \text{ (negatief effect: 1) } \times K \text{ (de kans dat dit effect voorkomt: 2)}$

1. Negatieve effecten van overtreding (E)

De negatieve effecten die niet-naleving van bepaalde regelgeving met zich kan brengen worden aan de hand van de een zestal verschillende aspecten beoordeeld. Hieronder volgt een opsomming van de aspecten waarnaar gekeken wordt om te bepalen wat de negatieve effecten van de overtreding zijn:

- A. *Veiligheid:* In welke mate draagt het voldoen aan de gedragsvoorschriften die tot dit thema behoren bij aan de fysieke veiligheid en in welke mate zijn de gedragsvoorschriften bedoeld om de fysieke veiligheid te beschermen? O.a. brand-, instortings-, explosiegevaar.
- B. *Leefomgeving:* In welke mate draagt het voldoen aan de gedragsvoorschriften die tot dit thema behoren bij aan de kwaliteit van de sociale leefomgeving en in welke mate zijn de gedragsvoorschriften bedoeld om de kwaliteit van de sociale leefomgeving te beschermen? O.a. leefbaarheid, veiligheid, aanzicht, privacy, geluidshinder, stankhinder.
- C. *Natuur/milieu:* In welke mate draagt het voldoen aan de gedragsvoorschriften die tot dit thema behoren bij aan bescherming van het natuurschoon en in welke mate zijn de gedragsvoorschriften bedoeld om het natuurschoon te beschermen? O.a. bodemverontreiniging, geuremissie, opslag gevaarlijke stoffen, energie-verspilling, geluidshinder, flora en fauna.
- D. *Financieel-economisch (maatschappelijke schade):* Hoe groot is de financieel-economische schade voor de gemeente als alle subjecten de tot hen gerichte gedragsvoorschriften overtreden? O.a. kosten voor de gemeente en/of gemeenschap, maatschappelijke en financiële aansprakelijkheid van de gemeente.
- E. *Volksgezondheid:* In welke mate draagt het voldoen aan de gedragsvoorschriften die tot dit thema behoren bij aan de bescherming van de volksgezondheid en in welke mate zijn de gedragsvoorschriften bedoeld om de volksgezondheid te beschermen? O.a. effecten op de langere termijn, zoals onvoldoende licht en frisse lucht, vochtigheid, gebruik schadelijke stoffen.
- F. *Imago van de gemeente:* Hoe groot is de politiek-bestuurlijke afbreuk als de voorschriften uit dit thema onvoldoende worden nageleefd? O.a. als wetshandhaver, als veiligheidsbewaarder, als 'goed' voorbeeld.

In onderstaande tabel is het voorgaande nader uitgewerkt:

Ernst effect	Veiligheid	Leef-omgeving	Financieel economisch	Natuur/milieu/duurzaamheid	Volksgezondheid	Imago
0	Geen effect	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem
1	Pijn of letsel bij een individu	Nauwelijks toename onveiligheidsgevoelens	€ 1.- tot 1.000,-	Enige verstoring van het aanzien	Gering gevaar voor de gezondheid	Nauwelijks bestuurlijk belang/aantasting imago
2	pijn of letsel bij meer individuen	Enige toename onveiligheidsgevoelens	€ 1.000,- tot 10.000,-	Aanzienlijke aantasting van het aanzien	Gevaar voor de volksgezondheid	Klein bestuurlijk belang/aantasting imago
3	Zwaar letsel bij een enkeling of gering letsel bij velen	Gemiddelde toename onveiligheidsgevoelens	€ 10.000,- tot 100.000,-	Aantasting leefomgeving van enige duur	Groot gevaar voor de volksgezondheid e/o enige ziektegevallen	Gemiddeld bestuurlijk belang/aantasting imago
4	Dood van een enkeling of ernstig letsel bij velen	Grote toename onveiligheidsgevoelens	€ 100.000,- tot 1.000.000,-	aantasting leefomgeving van lange duur	Veel ziektegevallen e/o een enkel sterfgeval	Groot bestuurlijk belang/aantasting imago
5	Meer doden	Zeer grote toename onveiligheidsgevoelens	> € 1.000.000,-	vernietiging leefomgeving	meer sterfgevallen	Zeer groot bestuurlijk belang/aantasting imago

De gemiddelde score van deze 6 thema's is een indicatie voor het risico, en vormt een belangrijke onderbouwing voor vast te stellen prioriteiten.

2. Kans op diverse overtredingen (K)

Ten aanzien van de kans dat een bepaalde regel van het omgevingsrecht niet spontaan door de burger wordt nageleefd zijn de volgende factoren van belang:

- *Kennis van de regels:* Is de wet- en regelgeving bij de doelgroep voldoende bekend en duidelijk?
- *Kosten-baten:* Wat zijn de voor- en nadelen van overtreden of naleven van de regel, uitgedrukt in tijd, geld en moeite?
- *Mate van acceptatie:* Hoe redelijk vindt de doelgroep het beleid en de regelgeving?
- *Normgetrouwheid:* In hoeverre is de doelgroep bereid om zich te conformeren aan het gezag van de overheid?
- *Informele controle:* In hoeverre kan de doelgroep positieve of negatieve reacties op haar gedrag verwachten van niet-overheidsinstanties?

In de risicoanalyse is voor alle te onderscheiden ‘overtredingen’ de kans dat de overtreding zich voordoet afgezet tegen de ernst van de gevolgen van deze overtreding. Bij de inschatting van de kans dat een bepaalde overtreding zich voordoet is de volgende vijfpuntenschaal gehanteerd:

- 1 = heel klein
- 2 = klein
- 3 = gemiddeld
- 4 = groot
- 5 = heel groot

3. Risico (E x K)

In de risicomatrix is per soort overtreding vermeld welke prioriteit de toezicht hierop heeft. Het risico is in de volgende 4 categorieën verdeeld:

Niveau	
1	≈ 20 punten Laag
2	21 – 49 punten Gemiddeld
3	50 – 79 punten Hoog
4	> 80 punten Zeer hoog

Prioriteiten en tijdsverdeling over diverse toezichtstaken handhaving omgevingsrecht

In de risicomatrix / probleemanalyse is voor al de diverse handhavingstaken op het gebied van het omgevingsrecht aangegeven welke prioriteit in welke van de volgende risicocategorieën ze worden ingeschaald:

- *Handhavingstaken met het risico laag*
- *Handhavingstaken met het risico gemiddeld*
- *Handhavingstaken met het risico hoog*
- *Handhavingstaken met het risico zeer hoog*

In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat hoe hoger het risico, hoe meer aandacht er in de handhavingpraktijk dient te zijn van het toezicht op de naleving van de diverse handhavingstaken. Van die gevallen die ingeschaald zijn in de categorie hoog risico dient een groter aantal van de in de zich in de praktijk voordoende situaties opgespoord en gecontroleerd te worden dan die gevallen die ingeschaald zijn in een lagere risicocategorie. Daarnaast dienen die handhavingstaken die in een hoge risicocategorie zijn ingeschaald stringenter gecontroleerd te worden dan die handhavingstaken die in zich een lagere risicocategorie bevinden.

Het voorgaande impliceert echter nog niet dat het grootste deel van de totale handhavingcapaciteit in de praktijk besteed wordt aan handhavingstaken met een zeer hoog risico. De wijze waarop de tijd besteed wordt hangt namelijk ook af van het aantal gevallen met een bepaalde risicoklasse zich in de praktijk voordoet en hoeveel uren er benodigd zijn om adequate controles te verrichten. De systematiek die gebruikt wordt om de tijdsbesteding te bepalen komt mitsdien hierop neer:

Tijdsbesteding = Risico X Aantal gevallen X Benodigd aantal uren voor controle per geval

Aan de hand van een concreet voorbeeld zal de systematiek worden toegelicht. Stel dat er op jaarbasis 10 vergunningen verleend worden ten aanzien van het verrichten van activiteiten die volgens de risicomatrix ingeschaald zijn in de categorie met een zeer hoog risico. In 10 van deze 10 gevallen dient er gecontroleerd te worden of de vergunning wordt nageleefd. Om de controles adequaat en gedetailleerd te verrichten is 2 uur per controle nodig, waardoor er op jaarbasis 20 uur voor benodigd is. Wanneer zich op jaarbasis 200 vergunningen verleend worden voor het verrichten van activiteiten die volgens de risicomatrix ingeschaald zijn in de categorie met een gemiddeld risico wordt er in 100 van deze 200 gevallen gecontroleerd en is een uur per controle nodig. In dit geval is er 100 uur nodig om de controletaak te verrichten. Dit voorbeeld illustreert dat er met het verrichten van handhavingstaken waaraan volgens de risicomatrix lagere risico's aan verbonden zijn in zijn totaliteit meer tijd gemoeid kan zijn.

Ook ten aanzien van taken die in dezelfde risico-categorie zijn ondergebracht kan het aantal controle-uren verschillen. Het kost immers veel meer controle-uren om vast te stellen of een recreatiewoning illegaal permanent bewoond wordt dan dat het tijd kost om vast te stellen of een recreatiewoning gebruikt wordt als werkplaats van bijvoorbeeld een metaalbewerkingsbedrijf.

Daarnaast moeten we rekening houden met de bestaande praktijk waarin toezichthouders niet geschoold zijn om toezicht te houden op het volledige scala aan overtredingen dat zich op het gebied van het omgevingsrecht kan voordoen op een bepaalde locatie. We hebben momenteel te maken met de volgende verschillende toezichthouders: *Toezichthouder brandweer, Toezichthouders bouwen en wonen, Toezichthouders milieu, Groene BOA's en Blauwe BOA*

Ieder van deze medewerkers met toezichthoudende taken heeft alleen of met name expertise m.b.t. de eigen vakdiscipline. Deze omstandigheid maakt het niet mogelijk om de totale benodigde handhavingscapaciteit weg te schrijven naar de toezichthouders als homogene groep, maar vereist dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen de vakgebieden van de diverse toezichthouders. Met inachtneming van dit gegeven is aan de hand van de uitkomsten van de risicomatrices in het onderstaande schema aangegeven hoe de beschikbare toezichthoudende capaciteit per vakdiscipline het beste ingezet kan worden om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk te benutten.

Toezichtstaken omgevingsrecht		Gewenste tijdsbesteding als percentage van totale beschikbare capaciteit				
		RO/Bouw	Milieu	Brandweer	Blauwe BOA	Groene BOA
A. Ambtshalve stelselmatige controles op de naleving van vergunningen / ontheffingen	Controles op meldingen / vergunningen / ontheffingen van de regels van het omgevingsrecht	60%	90%	80%	5%	-
B. Ambtshalve stelselmatige controles op de naleving wet- en regelgeving	1. Gebiedsgerichte projectmatige controles	20%	1%	-	70%	90%
	2. Themagerichte inspectiecontroles	5%	1%	-	10%	3%
C.	Controles n.a.v. klachten, meldingen en handhavingsverzoeken	5%	2%	10%	10%	3%
D.	Hercontroles om voortgang handhavingszaken te controleren	10%	6%	10%	5%	4%

RISICOMATRICES HANDHAVINGSTAKEN OMGEVINGSRECHT

Ambtshalve stelselmatige controles op de naleving van vergunningen / ontheffingen	Effecten (bij niet-naleven)						Sub totaal effecten	Kans Schaa 11-5	Risico Effect x kans	Prioriteit	Uren op jaarbasis Vergunning- en x Uren Controle
	Veiligheid	Leefomgeving	Financieel/economisch	Natuur/milieu	Volksgezondheid	Imago					
Kleuren van controleonderdelen duiden op de toezichthouders die primair verantwoordelijk zijn voor de controles:											
<ul style="list-style-type: none"> Toezichthouders Wabo: onderdeel bouwen en ruimtelijke ordening (paars) Toezichthouders Wabo: onderdeel milieu (geel) Toezichthouder brandweer (rood) Groene BOA's (groen) Blauwe BOA (blauw) 											
BOUWEN											
Bouwen in afwijking van de verlenende vergunning	Openbaar toegankelijke bouwwerken	5	4	3	3	4	4	23	3	69	Hoog
	Bedrijfsmatig te gebruiken gebouwen	4	3	3	4	3	3	20	3	60	Hoog
	Nieuwbouw woningen	4	3	3	3	3	3	19	3	57	Hoog
Inspectie verhoogt als het gaat om bouwkosten groter dan € 100.000,- en € 1.000.000,-	Aan-, uitbouwen en bijgebouwen	3	3	3	3	3	2	17	3	51	Hoog
	Verbouwen van gebouwen	4	2	3	3	2	2	17	3	51	Hoog
	Bouwwerken geen gebouwen zijnde	1	2	1	2	1	1	8	4	32	Gemiddeld
	Overschrijden termijn tijdelijke vergunningen	2	2	3	2	1	2	12	4	48	Gemiddeld
WELSTAND EN MONUMENTEN											
Wijziging monument in afwijking van verlenende monumentenvergunning		2	2	3	2	2	4	16	3	48	Gemiddeld
SLOPEN											
Slopen in afwijking van de sloopvergunning	Met asbest	4	3	3	3	4	3	20	3	60	Hoog
	Zonder asbest	3	3	2	2	3	2	15	2	30	Gemiddeld
BESTEMMINGSPAN											
Gebruik in strijd met verlenende vrijstelling / ontheffing / aanlegvergunning		2	2	3	4	2	3	16	3	48	Gemiddeld
OVEREENKOMSTEN											
Gebruik van gemeentegrounden in afwijking van gebruiks- / pachtovereenkomst		2	2	4	3	2	3	16	4	64	Hoog
Gebruik van locatie in afwijking van landschappelijk inpassingsplan		2	4	3	3	2	3	17	3	51	Hoog

BRANDVEILIG GEBRUIK, BOUWWERKEN EN INRICHTINGEN											
Gebruik van bouwwerk met bijeenkomstfunctie (horeca, ouderen- en kinderopvang, onderwijs) in afwijking van de benodigde vergunning brandveiligheid		4	4	3	2	4	3	20	3	60	Hoog
Gebruik van bouwwerk met overige functies in afwijking van de benodigde melding / vergunning brandveiligheid		3	3	3	3	3	3	18	3	54	Hoog
MILIEU											
Illegaal gebruik (gebruik inrichting in afwijking van de milieuvergunning)	Geluid en trillingen (Externe veiligheid)	2	4	2	3	4	2	19	3	57	Hoog
	Lucht (stookinstallaties, geur- en stofhinder)	4	4	4	3	4	3	22	3	66	Hoog
	Lozingen & stortingen (bodem, riool, water)	3	3	3	3	4	3	19	3	57	Hoog
	Bodem (vloeiëchtvloeren, verhardingen, bodemonderzoeken)	3	3	3	4	3	2	18	3	54	Hoog
	Afval	2	3	3	2	3	2	15	3	45	Gemiddeld
	Opslag (opslag van stoffen, opslag in tanks)	4	3	3	3	3	3	17	3	51	Hoog
		4	3	3	3	3	3	19	4	76	Hoog
DRANK – EN HORECAWET											
Gebruik inrichting in afwijking van de vergunning		2	2	2	3	2	2	13	3	39	Gemiddeld
WET OP DE KANSSPELEN											
Gebruik kansspelen in afwijking van de vergunning		1	2	2	2	2	1	10	2	20	Laag
ORDE EN VEILIGHEID (OPENBARE RUIMTE)											
Verbod om seksinrichting in afwijking van verleende vergunning te exploiteren		2	4	4	2	2	5	19	3	57	Hoog
Verbod om evenement in afwijking van verleende vergunning plaats te laten vinden		1	2	2	2	1	3	11	2	22	Gemiddeld
Verbod om horecabedrijf in afwijking van exploitatievergunning te exploiteren		1	2	2	2	1	2	10	2	20	Laag
Verbod op vuurwerk in afwijking van verleende vergunning te verkopen		5	3	4	2	3	3	20	1	20	Laag
FLORA EN FAUNA											
Gebruik in afwijking van ontheffing op basis van de Boswet		1	1	1	3	2	2	10	2	20	Laag
VERORDERING LEUKERMEER EN OMSTREKEN											
Het innemen van een ligplaats op de openbare wateren van de gemeente in afwijking van de vergunning		2	4	3	2	3	3	17	2	34	Gemiddeld

Hieronder volgt een overzicht van de toezichtstaken die gelet op het voorgaande schema het hoogste gescoord hebben:

Type overtreding	Score
Opslag van gevaarlijke stoffen in afwijking van vergunning (opslag van stoffen, opslag in tanks)	76
Bouwen van openbaar toegankelijke bouwwerken in afwijking vergunning	69
Gebruik inrichting in afwijking van vergunningsvoorschriften omtrent (Externe) veiligheid	66
Gebruik van gemeentegronden in afwijking van gebruiks- / pachtovereenkomst	64
Bouwen van bedrijfsmatig te gebruiken gebouwen in afwijking van vergunning	60
Slopen van asbesthoudend materiaal in afwijking van de sloopvergunning	60
Gebruik van bouwwerk met bijeenkomstfunctie (horeca, ouderen- en kinderopvang, onderwijs) in afwijking van de benodigde vergunning brandveiligheid	60
Nieuwbouw woningen in afwijking van vergunning	57
Gebruik inrichting in afwijking van vergunningsvoorschriften omtrent geluid en trillingen	57
Gebruik inrichting in afwijking van vergunningsvoorschriften omtrent lucht (stookinstallaties, geur- en stofhinder)	57
Verbod om seksinrichting in afwijking van verleende vergunning te exploiteren	57
Gebruik van bouwwerk met overige functies in afwijking van de benodigde melding / vergunning brandveiligheid	54
Gebruik inrichting in afwijking van vergunningsvoorschriften omtrent lozingen & stortingen (bodem, riool, water)	54
Gebruik van locatie in afwijking van landschappelijk inpassingsplan	51
Gebruik inrichting in afwijking van vergunningsvoorschriften omtrent afval	51

Ambtshalve stelselmatige controles op de naleving wet- en regelgeving (gebiedsgerichte controles)		Risico's (E x K) Totaal Effecten (schaal 5 – 30) Kans (schaal 1 -5)				
Aangezien het grondgebied van de gemeente zeer omvangrijk is en de beschikbare personele capaciteit voor het houden van toezicht niet ongelimiteerd is wordt er bij het bepalen van de wijze waarop het gebiedsgericht toezicht vormgegeven dient te worden een onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten gebieden.		<div style="background-color: #00FF00; padding: 2px;">0 - 20 laag</div> <div style="background-color: #FFFF00; padding: 2px;">21 – 49 gemiddeld</div> <div style="background-color: #FFA500; padding: 2px;">50 – 79 hoog</div> <div style="background-color: #FF0000; padding: 2px;">80 zeer hoog</div>				
De gebieden die onderscheiden worden zijn op de kaart die als bijlage bij deze risicomatrix is opgenomen weergegeven.						
<ul style="list-style-type: none"> • Toezichthouders Wabo: onderdeel bouwen en ruimtelijke ordening (paars) • Toezichthouders Wabo: onderdeel milieu (geel) • Toezichthouder brandweer (rood) • Groene BOA's (groen) • Blauwe BOA (blauw) 		Industriegebied	Woongebied	Recreatiegebied	Landelijk gebied	Natargebied
BOUWEN						
Bouwen zonder benodigde vergunning	Bouw zonder vergunning categorie ernstige overtreding (zoals de bouw van een woning, bedrijfsgebouw, aan- / bijgebouwen groter dan 50 m ² , openbaar toegankelijk bouwwerk, loods)	21	30	12	30	21
	Bouw zonder vergunning categorie gemiddelde overtreding (woon- of recreatieve onderkomens, containers, schuilhutten of schuurtjes, aan- of uitbouwen tot 50 m ² , kassen, silo's en gastanks)	20	25	30	51	52
	Bouw zonder vergunning categorie lichte ernst (zoals masten, palen, bebording, hekwerken en schuttingen)	15	25	15	35	15
	Bouwvergunningvrije bouwwerken die niet aan bouwtechnische eisen voldoen	5	30	30	30	5
WELSTAND EN MONUMENTEN						
	Ernstige strijdigheid met redelijke eisen van welstand	15	20	5	30	30
	Niet voldoen aan redelijke eisen van welstand	5	15	5	30	30
	Wijziging monument zonder de benodigde vergunning	5	30	--	40	--
GEBRUIK BOUWWERKEN						
	Onvoldoende staat van bouwwerken, open erven en terreinen (aantrekking ongedierte)	10	30	10	15	5
	Overbevolking van bouwwerk	--	10	15	5	--
	Hinderlijk, schadelijk gebruik van bouwwerken en/of terreinen	30	20	30	10	--

SLOPEN						
Illegale sloop (slopen zonder sloopvergunning)	Met asbest	30	30	30	60	--
	Zonder asbest	25	25	25	40	--
	Niet-naleven van plichten tijdens sloop	30	30	51	45	15
GEBRUIK IN STRJD MET BESTEMMINGSPLAN						
	Buiten bouwvlak bebouwinggrenzen bouwen	--	25	30	41	--
	Voor voorgevelrooilijn bouwen	--	40	--	--	--
	Overschrijding maximale bouwoppervlaktes	25	37	31	--	--
	Aanleg van werken (geen bouwwerken) zonder vergunning (aarden wal, verstoring oorspronkelijk reliëf)	30	60	40	60	30
	Illegale opslag (rommelige buitenopslag)	50	48	50	60	24
	Bewoning bedrijfswoning als burgerwoning	25	--	38	45	45
	Dubbele bewoning van voor één huishouden bestemde locatie	--	18	15	45	--
	Gebruik recreatieverblijf als hoofdverblijf / huisvestingsdoelenden	--	--	75	--	--
	Ambachtelijke bedrijven in strijd met bestemmingsplan	--	--	--	45	15
	Onderkomens (caravans, containers, dierenverblijven)	60	63	67	75	70
	Detailhandel anders dan inherent aan het toegestane gebruik	19	25	18	52	--
	Gebruik als tuin / bedrijfssterrein in strijd met bestemming	43	55	19	52	51
	Gebruik kleinschalige horeca-accommodatie / kantine als feestlocatie	--	--	35	42	--
	Illegaal gebruik locatie voor verblijfsrecreatie	54	55	--	56	--
ILLEGAALE GEBRUIK VAN GEMEENTEGRONDEN						
	Gebruik van gemeentegronden die in het groenstructuurplan zijn opgenomen en / of meer dan 100 m ²	--	30	--	--	--
	Gebruik van gemeentegronden die niet in het groenstructuurplan zijn opgenomen en / of minder dan 100 m ²	--	30	20	50	30
NIEUWNALEVEN GEMEENTELIJKE RUIMTELIJK RELEVANTE OVEREENKOMST						
	Niet naleven van een met de gemeente gesloten ruimtelijk relevante overeenkomst	--	35	--	30	--
BRANDVEILIG GEBRUIK BOUWWERKEN EN INRICHTINGEN						
	Gebruik bouwwerk met bijeenkomstfunctie (horeca, ouderen- en kinderopvang, onderwijs) zonder de benodigde vergunning brandveiligheid	60	60	60	60	60
	Gebruik bouwwerk overige functies zonder de benodigde vergunning brandveiligheid	54	54	54	54	54
	Gebruik van bouwwerk met bijeenkomstfunctie (horeca, ouderen- en kinderopvang, onderwijs) in afwijking van de benodigde vergunning brandveiligheid	60	60	60	60	60
	Gebruik van inrichting zonder vergunning Brandveiligheidsverordening	80	80	80	80	--
	Staat van brandveiligheidsinstallaties en vluchtroetaanduidingen	54	54	54	54	54
	Gebruik in strijd met Besluit brandveilig gebruik bouwwerken	54	54	54	54	54
	Evenementen of festiviteiten zonder benodigde vergunning	55	55	55	55	55
MILIEUHANDHAVING						
	Nieuwe inrichtingen / wijzigingen bestaande inrichtingen zonder vergunning / ontheffing / melding	50	50	50	50	50
	Aanbrengen of afgraven van grond (bodemkwaliteit)	40	40	40	40	40

Vervuiling van bodem (vloestofdichte vloeren, verhardingen, bodemonderzoeken)	22	15	10	25	15
Vervuiling oppervlaktewater of riool (lozingen & stortingen)	55	60	60	55	60
Geluid- en lichthinder bij festiviteiten en evenementen	45	65	65	45	45
Geluidhinder van horecagelegenheden	10	60	50	40	30
Geluid- en trillingshinder bedrijven (niet-zijnde horecabedrijven)	45	65	65	45	45
(Externe) veiligheid	75	60	45	75	60
Stankoverlast (Luchtkwaliteit, stookinstallaties, geur- en stofhinder)	45	60	60	55	45
Afval (illegale stortingen / zwerfafval)	45	50	50	48	60
Opslag (opslag van stoffen, opslag in tanks)	50	50	50	48	15
VERORDENING LEUKERMEER E.O.					
Het innemen van een ligplaats op de openbare wateren van de gemeente zonder vergunning	--	--	24	--	--
Het verbod om watersportvoorzieningen te realiseren binnen bepaalde in de verordening aangewezen gebieden	--	--	24	--	--
Het verbod om waterscooters te gebruiken binnen toepassingsgebied	--	--	39	--	--
BOSWET					
Kappen van houtbestanden waarop Boswet van toepassing is	9	--	24	39	54
Gebruik van natuurgebieden als crossterrein door motoren	--	--	54	24	54
FLORA EN FAUNA					
Handelen zonder benodigde ontheffing	24	24	24	39	54
ORDE EN VEILIGHEID (OPENBARE RUIMTE)					
Voorwerpen op of aan de weg	18	27	27	18	9
Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp	9	18	9	9	9
Rookverbod in bossen en natuurtreinen	--	--	20	--	20
Plakken en kladden	9	18	18	9	9
Hinderlijk gedrag (openbare ruimte / drankgebruik)	12	36	36	12	12
Hondenoverlast (loslopen en verontreiniging)	13	39	39	13	39
Vuurwerk (alleen rond oudjaar)	9	18	9	9	9
Drugsoverlast	12	24	24	12	12
Verkeer in natuurgebieden	0	0	13	--	26
Vuur stoken	13	13	13	26	13
Kamperen buiten kampeertrein	10	10	20	10	10
Standplaatsen	9	18	18	9	9
Openbaar water	9	9	18	9	9
Kappen van houtbestanden	10	20	10	20	10
PARKEREN					
Parkeerexcessen (auto's)	10	20	20	10	10
Parkeerexcessen (kampeermiddelen en grote voertuigen)	9	18	18	9	9
OPENBARE INRICHTINGEN					

Nachtregister	11	11	22	11	11
DRANK - EN HORECAWET					
Gebruik inrichting zonder vergunning	10	40	45	20	15
Inrichtingseisen horecabedrijf	15	15	15	15	15
Leeftijdsgrenzencontrole drankverkoop jongeren (nieuw 2013)	35	35	35	35	--
Controle reclame alcoholhoudende drank (nieuw 2013)	30	30	30	30	30
WET OP DE KANSSPELEN					
Gebruik kansspelen zonder vergunning	5	5	15	5	0

Bijlage 5 - Beleidslijn Dwangsom en invordering

1. Algemeen

Een bestuursorgaan komt bij het bepalen van de hoogte van de dwangsom en het maximum van het te verbeuren bedrag een ruime mate van beleidsvrijheid toe. De hoogte van de dwangsom kan en moet op de ernst van de overtreding worden afgestemd (evenredigheid) en tot doel hebben de overtreding tegen te gaan of te voorkomen (effectiviteit) (art. 5:32 Awb).

Het bestuursorgaan (college/burgemeester) is bevoegd een last onder dwangsom op te leggen (artikel 125 Gemeentewet in samenhang met artikel 5:32 van de Awb). Het bestuursorgaan stelt een bedrag vast waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd, waarbij de bedragen in redelijke verhouding dienen te staan tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van de dwangsom (artikel 5:32b).

Deze beleidslijn biedt handhavers enig houvast bij het bepalen van de hoogte van een dwangsom en het maximum te verbeuren bedrag. Deze beleidslijn is niet uitputtend bedoeld, maar bevat enkel voorbeelden. Het bestuursorgaan dient altijd zelf een deugdelijke motivering over de hoogte van de gekozen bedragen in het besluit op te nemen. De dwangsom dient voldoende prikkelend te werken, zodanig dat de overtreder de overtreding zal beëindigen. Bovendien mag de dwangsom niet zodanig hoog zijn dat deze als straf kan worden gezien.

2. Aan wie wordt het opleggen van een last onder dwangsom gericht

Overtreder

De last onder dwangsom kan alleen worden opgelegd aan de overtreder. Voorwaarde is dat deze het in zijn macht heeft de last uit te voeren of na te komen. Wie de overtreder is, is afhankelijk van de wettelijke bepaling die wordt overtreden. Zo kan de eigenaar naast de huurder overtreder zijn indien een voorschrift ook het laten gebruiken verbiedt.

Rechtsopvolger

Bestuursrechtelijke handhavingsbesluiten, gericht op de naleving van de Wabo, gelden mede tegen de rechtsopvolger van diegene aan wie het handhavingsbesluit is gericht (artikel 5.18 Wabo). Het handhavingsbesluit kan dus ook tegen de rechtsopvolger ten uitvoer worden gelegd, inclusief het kostenverhaal. Op deze wijze wordt voorkomen dat door (opeenvolgende) eigendomsoverdracht aan een ingezette bestuursrechtelijke handhavingsactie wordt ontkomen.

Voorwaarde is wel dat een dergelijk handhavingsbesluit ingeschreven wordt in de openbare registers (artikel 2, lid 1 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken). Overigens is deze registratie niet voor alle overtredingen verplicht.

3. Bepaling dwangsomhoogte

Het opleggen van een dwangsom heeft tot doel overtredingen ongedaan te maken en eventuele vervolgovertredingen te voorkomen. Afhankelijk van de overtreding stelt of het College van burgemeester en wethouders of de burgemeester een dwangsom vast, evenals een maximum waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd. De hoogte van een dwangsom is afhankelijk van de aard van de overtreding en staat in (redelijke) verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang (zie artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht). De hoogte van een dwangsom is verder afhankelijk van:

1. de (geschatte) kosten die de overtreder moet maken om de overtreding op te heffen of met andere woorden, de dwangsom moet hoger zijn dan het (geschatte) financiële voordeel; het wegnemen van ongerechtvaardigd voordeel dat de overtreder heeft genoten;
2. de dwangsom moet voldoende dwang tot gevolg hebben om de overtreding op te heffen c.q. te beëindigen;
3. voorkoming van herhaling, beperking van schade en herstel in de oorspronkelijke toestand;
4. de bevestiging van normen gesteld in het bestuurlijk belang.

In deze beleidslijn zijn tabellen opgenomen. Deze tabellen vermelden de meest voorkomende overtredingen, de indicatieve dwangsomhoogten per soort activiteit, de daaraan verbonden maxima en herstel c.q. begunstigingstermijn. De tabellen vermelden richtinggevende voorbeelden: in het concrete geval moet de geschikte hoogte van het dwangsombedrag worden bepaald aan de hand van deze beleidsregels. Voor de overtredingen die niet in de tabellen zijn genoemd, dient per geval de hoogte en de duur van de begunstigingstermijn bepaald te worden.

Afwijkingen van de tabellen

De geconstateerde feiten/omstandigheden zijn bepalend voor de individuele vaststelling van de hoogte en het maximaal te verbeuren bedrag. Afwijkingen naar boven/beneden van de dwangsomhoogte volgens de tabellen, waarvoor in het concrete geval goede redenen kan zijn, moet steeds goed onderbouwd zijn en in de beschikking worden gemotiveerd. Dit geldt tevens voor de begunstigingstermijn.

Milieuovertredingen

Ten aanzien van de tabel voor milieuovertredingen dient het bovenstaande genuanceerd te worden. Bij milieuovertredingen is het namelijk lastig om vast te houden aan de tabellen, omdat bij milieu veel verschillende factoren een rol spelen en niet snel gesproken kan worden over een eenzelfde zaak. Bij de *hoogte van de dwangsommen* in deze beleidslijn, moet rekening gehouden worden met de omvang van de onderneming en inrichting, omvang en ernst van de milieuschade, mate van overlast en de vereiste investeringen. Gekeken kan worden o.a. naar de rechtsvorm, kapitaal, draagkracht, het aantal werknemers, de omzet en de winst van de onderneming. Voor de kleinere bedrijven kunnen genoemde bedragen verlaagd worden en voor de grote inrichtingen verhoogd. De hoogte van de gekozen bedragen en het maximum te verbeuren bedrag dienen tot doel te hebben de overtreding tegen te gaan of te voorkomen, reparatoir te zijn. Een maximum te verbeuren bedrag van bijvoorbeeld 10x (mag ook 25 x) is gekozen omdat de overtreding waarvoor de dwangsom wordt verbeurd wel telkens geconstateerd moet worden. De dwangsom mag niet het karakter van een straf krijgen, mag dus niet punitief zijn.

4. Dwangsomsoort

Er zijn drie dwangsomsoorten (artikel 5:32b Algemene wet bestuursrecht):

1. een bedrag ineens,
2. een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd,
3. een bedrag per overtreding van de last.

Veelal wordt door het college/de burgemeester gebruik gemaakt van een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd. Indien het een overtreding is die qua aard en ernst zeer ernstig is, kan worden gekozen voor een bedrag ineens.

Bij zogenaamde 'flexibele' overtredingen wordt gebruik gemaakt van een bedrag per overtreding van de last. Het gaat hierbij om overtredingen die eenvoudig te beëindigen zijn, maar ook eenvoudig te starten. Te denken valt hier aan bedrijfsmatige opslag op een agrarisch perceel: de opslag is eenvoudig weg te halen, maar ook eenvoudig weer terug te plaatsen. De effectiviteit van een dwangsom met een bedrag ineens of per tijdseenheid is hier verminderd, omdat men aan de last kan voldoen en men vervolgens de overtreding opnieuw kan begaan. In dit soort gevallen is een dwangsom met een bedrag per overtreding effectiever: per overtreding zal dan een dwangsom verbeuren, zodat de overtreder de prikkel zal krijgen de overtreding niet meer opnieuw te begaan.

5. Verlengen van de begunstigingstermijn

In een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom wordt een termijn gesteld waarbinnen de overtreder de last kan uitvoeren zonder dat de dwangsom verbeurt (artikel 5:32a, lid 2 Awb).

Uitgangspunt is dat de begunstigingstermijn niet verlengd wordt, omdat de begunstigingstermijn op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen (de termijn is voldoende lang om de opgelegde last te kunnen uitvoeren en in de omstandigheden van het geval, redelijk is).

In enkele gevallen kan overgegaan worden tot verlenging van de begunstigingstermijn. Hieronder worden deze gevallen opgesomd:

1. Indien de overtreder om een verlenging van de begunstigingstermijn verzoekt en aan de hand van objectieve gegevens aannemelijk kan maken dat hij de opgelegde last niet binnen de daartoe gestelde termijn kan uitvoeren. Hierbij moet de overtreder tevens een concrete termijn geven waarbinnen hij de opgelegde last wel kan uitvoeren. Indien een overtreder zelf te laat is begonnen met het aanvragen van offertes of het geven van een opdracht, wordt de begunstigingstermijn niet verlengd.
2. Indien de overtreder aan de hand van objectieve gegevens aannemelijk maakt dat opheffing van de illegale situatie – bijvoorbeeld door bedrijfsverplaatsing/ omzetting van de bedrijfsvorm/pensionering – in het vooruitzicht ligt. Ook hierbij geldt dat de overtreder een concrete termijn voor het opheffen van de illegale situatie moet geven.
3. Indien een voorlopige voorziening wordt aangevraagd door de overtreder en de rechtbank ons verzoekt om de begunstigingstermijn te verlengen tot het moment dat op het bezwaar een besluit is genomen of een uitspraak is gedaan op het beroep. Met het voornoemde wordt alleen ingestemd wanneer belangen van derden niet onevenredig worden geschaad en er geen gevaar is voor de volksgezondheid of onomkeerbare gevolgen optreden.

Dit betekent dat een begunstigingstermijn niet automatisch wordt verlengd als de overtreder een verzoek om een voorlopige voorziening indient. Een dergelijke automatische verlenging verhoudt zich namelijk niet met het uitgangspunt dat de oorspronkelijke begunstigingstermijn zorgvuldig tot stand is gekomen en in principe niet wordt verlengd. Bovendien schept een dergelijk automatisme een ongelijke situatie ten opzichte van overtreders die in bezwaar niet om verlenging van de begunstigingstermijn verzoeken.

6. Invorderen van een dwangsom

Van rechtswege verbeuren

Indien een overtreder, na het verstrijken van de begunstigingstermijn, aan de opgelegde last geen gehoor heeft gegeven, wordt de dwangsom van rechtswege verbeurd (artikel 5:32a, lid 2 jo. 5:33 van de Algemene wet bestuursrecht). Betaling van de dwangsom dient binnen 6 weken nadat deze van rechtswege is verbeurd (de overtreding is geconstateerd) plaats te vinden (art. 5.33 Awb).

Verjaring invordering verbeurde dwangsom

De bevoegdheid tot het invorderen van een verbeurde dwangsom verjaart een jaar na de dag waarop zij is verbeurd (art. 5:35 van de Awb en in afwijking van artikel 4:104).

Invordering verbeurde dwangsom

Betaalt de overtreder niet binnen genoemde termijn van 6 weken, dan volgt een zogenaamd invorderingsbesluit.

Doel van een invorderingsbesluit is om de exacte omvang van de te betalen dwangsom vast te stellen. In dit besluit staan de volgende elementen:

- De reden van verbeuring,
- Het (maximaal) verbeurde bedrag,
- Een verzoek om alsnog binnen (een nieuwe) termijn van 6 weken het verschuldigde bedrag te betalen.
- Een waarschuwing dat als de overtreder niet betaald, hij dan ook de wettelijke rente moet betalen plus eventuele invorderingskosten van een gerechtsdeurwaarder;

Tegen het invorderingsbesluit kan de overtreder bezwaar maken.

Aanmaning

Betaalt de overtreder vervolgens nog steeds niet, dan volgt een aanmaning om alsnog binnen 2 weken te betalen;

Dwangbevel

Als de overtreder dan nog niet betaald, dan volgt een door een deurwaarder bij exploit betekend dwangbevel aan de overtreder;

De overtreder moet dan ook de bijkomende invorderingskosten en de wettelijke rente vanaf het moment van verbeuring (=einde begunstigingstermijn) betalen. Een overtreder heeft er dus alle baat bij om zo snel mogelijk de dwangsom vanaf het moment van verbeuring te betalen. Anders moet hij dus ook al deze bijkomende kosten betalen;

Tegen het dwangbevel kan de overtreder verzet aantekenen bij een burgerlijke rechter.

7. Uitgangspunten invordering

Bij de invordering van een dwangsom hanteren wij enkele algemene uitgangspunten.

Hoofdregeel

De overtreder betaalt altijd de volledige dwangsom. Als wij namelijk afzien van inning, dan creëert dat een negatief voorbeeld. Handhaving is anders niet meer afschrikwekkend genoeg en ondergraaft de effectiviteit van het handhavingsprogramma. Bovendien kan dit leiden tot calculerend gedrag. Invordering van de gehele dwangsom is dus altijd het sluitstuk van elke handhavingsprocedure;

Uitzondering

Afzien van (volledige) invordering van de dwangsom is alleen mogelijk in deze zeer uitzonderlijke gevallen:

- Objectief aantoonbare overmacht (Dit verschilt per situatie);
- Ernstige onvoorzienbare ziekte of ongeluk van de overtreder of een direct gezinslid
- Door plotseling overlijden van de overtreder of een direct gezinslid én;
- Men door de gevolgen en nasleep van de in de vorige punten genoemde oorzaken niet aanvullend in staat was om aan de gemeente een verlenging van de begunstigingstermijn te vragen;1

8. Betalingsregeling

Indien een overtreder (natuurlijk persoon of rechtspersoon) concreet aantoont dat hij de verbeurde dwangsom niet in zijn geheel of ineens kan betalen, kan een betalingsregeling getroffen worden.. Om in aanmerking te komen voor een betalingsregeling moet de overtreder een schriftelijk verzoek indienen bij de gemeente. Wordt ingestemd met het verzoek, dan wordt een betalingsregeling opgesteld:

- a) voor bedrijven: voor maximaal 6 maanden;
- b) voor particulieren: voor maximaal 12 maanden.

Indien bedrijven of particulieren de betalingsregeling niet naleven, zal de vordering uit handen aan de deurwaarder gegeven worden.

8. Hoe om te gaan bij herhaling

Indien blijkt dat op een bepaald perceel door dezelfde persoon wederom een overtreding wordt begaan, wordt de last onder dwangsom verhoogd met 25%. De betreffende overtreding moet wel binnen 2 jaar nadat de vorige last onder dwangsom is opgelegd, plaatsvinden. Na deze twee jaar wordt volgens de tabellen een last onder dwangsom opgelegd.

Bijlage 5a - Dwangsomtabel

Onderwerp	Overtreding	Hoogte dwangsom in euro's	Modaliteit	Maximum in euro's	Beginstigingsstermijn
1. Bouwen zonder vergunning, inclusief Monumenten					
Categorie bouwen zonder vergunning, eenvoudig					
Afvalcontainer	(ondergrondse) container voor het inzamelen van huishoudelijk afval	€ 5.000,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Antenne	Schotelantenne	€ 1.000 per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Antenne	Antenne-installatie voor mobiele communicatie	€ 12.000,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Antenne	Antenne-installatie, inclusief opstelpunt C-2000-Infrastructuur	€ 15.000,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Dak	Dakkappel, dakraam, daklicht, of andere eenvoudige daglichtvoorziening	€ 2.500,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Dak	Lichtstraat	€ 2.500,- per 10 m ²	ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Dak	Dakopbouw	€ 2.000,- per 10 m ²	ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Dak	Dakterras	€ 1.500,- per 10 m ²	ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Erfafscheiding	Erfafscheiding, hout, gaas	€ 1.500,- per 10 strekkende meter	ineens	Afhankelijk van lengte	8 weken
Erfafscheiding	Erfafscheiding of keermuur, beton, steen, metaal of gemetseld	€ 2.000,- per 10 strekkende meter	ineens	Afhankelijk van lengte	8 weken
Gevel	Zonwering, rolhek of rolluik	€ 1.500 per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Gevel	Wijziging kozijn, kozijninvulling of gevelpaneel	€ 1.500,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Lichtmast	Lichtmast	€ 1.500,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Tuinrichting	Sport- of speeltoestel voor particulier gebruik	€ 2.000,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Tuinrichting	Zwembad	€ 2.500,- per 10 m ²	ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Tuinrichting	Vijver	€ 1.000,- per 10 m ²	ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Tuinrichting	Jacuzzi of whirlpool	€ 1.500,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Tuinrichting	Pergola	€ 250,- per 10 strekkende meter	ineens	Afhankelijk van lengte	8 weken
Vlaggenmast	Vlaggenmast	€ 500,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Zonnepanelen	Zonnepaneel inclusief installatie/collectoren	€ 1.500,- per object	ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Voor zover niet vergunningsvrij. Ook van toepassing als wordt gebouwd in strijd met de bouwvoorschriften van het bestemmingsplan.					
Categorie Bouwen zonder vergunning, gemiddeld					
Aanbouw	Het bouwen of wijzigen van een aanbouw bij een particuliere of bedrijfswooning tot 50 m ²	€ 20.000,- per object	Ineens	€ 20.000,-	8 weken
Aanbouw	Het bouwen of wijzigen van een aanbouw bij een particuliere of bedrijfswooning 50 m ² of meer	€ 30.000,- per object	Ineens	€ 30.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het bouwen of wijzigen van een (losstaand) bijgebouw of overkapping (particulier) tot 50 m ²	€ 15.000,- per object	Ineens	€ 15.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het bouwen of wijzigen van een (losstaand) bijgebouw of overkapping (particulier) 50 m ² of meer	€ 20.000,- per object	Ineens	€ 20.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het bouwen of wijzigen van een (losstaand) bijgebouw of overkapping (bedrijfsmatig) tot 50 m ²	€ 20.000,- per object	Ineens	€ 20.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het bouwen of wijzigen van een (losstaand) bijgebouw of overkapping (bedrijfsmatig) 50 m ² -100 m ²	€ 25.000,- per object	Ineens	€ 25.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het bouwen of wijzigen van een (losstaand) bijgebouw of overkapping (bedrijfsmatig) 100 m ² -200 m ²	€ 30.000,- per object	Ineens	€ 30.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het bouwen of wijzigen van een (losstaand) bijgebouw (bedrijfsmatig) 200 m ² -300 m ²	€ 35.000,- per object	Ineens	€ 35.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het bouwen of wijzigen van een (losstaand) bijgebouw (bedrijfsmatig) 300 m ² of meer	€ 40.000,- per object	Ineens	€ 40.000,-	8 weken
Bijgebouw	Het plaatsen van een zeecontainer	€ 5.000,- per object	Ineens	€ 5.000,-	8 weken
Bouwwerk, geen gebouw zijnde	Het bouwen van een schuilhut voor hobbymatig vee	€ 5.000,- per object	Ineens	€ 5.000,-	8 weken
De hoogte van de dwangsom is mede afhankelijk van de gemiddelde oppervlakte. Bijgebouwen bij bedrijven zijn bijvoorbeeld over het algemeen groter dan bij een particulier. Ook hebben bedrijven een winsttoegemerk. Ook het maximum bedrag is daarom hoger.					
Categorie Bouwen zonder vergunning, zwaar					
Woning	Oprichting van een woning tot 250 m ²	€ 20.000,-	Per week	€ 200.000,-	8 weken
Woning	Oprichting van een woning 250 t/m 500 m ²	€ 25.000,-	Per week	€ 250.000,-	8 weken
Woning	Oprichting van een woning groter dan 500 m ²	€ 30.000,-	Per week	€ 300.000,-	8 weken
Wooncomplex	Oprichting van een woonbouwcomplex tot 1000 m ²	€ 50.000,-	Per week	€ 500.000,-	8 weken
Wooncomplex	Oprichting van een woonbouwcomplex meer dan 1000 m ²	€ 75.000,-	Per week	€ 750.000,-	8 weken
Hoofdgebouw	Oprichting van een bedrijfsmatig hoofdgebouw tot 250 m ²	€ 30.000,-	Per week	€ 300.000,-	8 weken
Hoofdgebouw	Oprichting van een bedrijfsmatig hoofdgebouw 250 m ² tot 500 m ²	€ 35.000,-	Per week	€ 350.000,-	8 weken
Hoofdgebouw	Oprichting van een bedrijfsmatig hoofdgebouw 500 m ² of meer	€ 40.000,-	Per week	€ 400.000,-	8 weken
Bouwwerk, geen gebouw zijnde	Oprichting van een windmolen ten behoeve van bedrijfsmatige stroomopwekking door nutsbedrijven	€ 30.000,-	Per week	€ 300.000,-	8 weken
Categorie (Rijks) Monumenten					
Monument	Verstoren, verplaatsen, in enig opzicht wijzigen, herstellen van een (Rijks)monument (kleine overtreding)	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Monument	Verstoren, verplaatsen, in enig opzicht wijzigen, herstellen van een (Rijks)monument (gemiddelde overtreding)	€ 20.000,-	Ineens	€ 20.000,-	8 weken
Monument	Verstoren, verplaatsen, in enig opzicht wijzigen, herstellen van een (Rijks)monument (zware overtreding)	€ 30.000,-	Ineens	€ 30.000,-	8 weken
Monument	Herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een (Rijks)monument op ontsierende of gevaarlijk wijze	€ 6.000,-	Per week	€ 60.000,-	8 weken
Slopen	Het slopen van een bouwwerk in een (Rijks)monument	Minimaal € 10.000,-	Ineens	Afhankelijk van de ernst van de situatie	Geen (voorkomen van herhaling)
2. Planologisch strijdig gebruik en aanlegwerkzaamheden					
Categorie planologisch strijdig gebruik, bedrijfsmatig					
Agrarisch	Agrarisch, fruit- en sierteelt, boomkwekerij	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Agrarisch	Agrarisch, glastuinbouw	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Agrarisch	Agrarisch, landbouw, akker en volle grond	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Agrarisch	Agrarisch, Loon- of hulpbedrijf of grondverzet	€ 1.500,-	Per week	€ 15.000,-	8 weken
Agrarisch	Agrarisch, pluimvee	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Agrarisch	Agrarisch, Rundvee, Varken	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Agrarisch	Agrarisch, verkoop streekproducten	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Agrarisch	Paardenfokkerij, -Pension, met manege	€ 3.500,-	Per week	€ 35.000,-	8 weken
Agrarisch	Paardenfokkerij, -Pension, zonder manege	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken
Detail- en groothandel	Detailhandel, kleinschalig (tot 1.500 m ² bruto vloeroppervlakte)	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Detail- en groothandel	Detailhandel, grootschalig (meer dan 1.500 m ² bruto vloeroppervlakte)	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken
Detail- en groothandel	Groothandel, reguliere goederen	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken
Detail- en groothandel	Groothandel, volumineuze goederen	€ 3.500,-	Per week	€ 35.000,-	8 weken

Horeca	Café, theestuin, snackbar, (sport)kantine	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Horeca	Restaurant, pension	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken
Horeca	Hotel	€ 4.000,-	Per week	€ 35.000,-	8 weken
Industrie	Afvalverwerking	€ 15.000,-	Per week	€ 150.000,-	8 weken
Industrie	Metaalverwerking (grootschalig)	€ 5.000,-	Per week	€ 50.000,-	8 weken
Industrie	Houtbewerking, palletbedrijf	€ 5.000,-	Per week	€ 50.000,-	8 weken
Industrie	Productie- en verpakkingsbedrijven in (petro) chemisch, gevaarlijke stoffen	€ 20.000,-	Per week	€ 200.000,-	8 weken
Industrie	Productie- en verpakkingsbedrijven in niet-(petro)chemisch, ongevaarlijke stoffen	€ 10.000,-	Per week	€ 100.000,-	8 weken
Kantoor	Kantoor, 1 tot 10 personen	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Kantoor	Kantoor, 10 tot 20 personen	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken
Kantoor	Kantoor, 20 of meer personen	€ 4.000,-	Per week	€ 40.000,-	8 weken
Logistiek	Koeriersbedrijf tot 5 voertuigen	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Logistiek	Koeriersbedrijf 5 of meer voertuigen	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Logistiek	Taxi, personenvervoer tot 5 voertuigen	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Logistiek	Taxi, personenvervoer 5 of meer voertuigen	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken
Logistiek	Transportbedrijf, (petro)chemisch, gevaarlijke stoffen tot 10 voertuigen	€ 10.000,-	Per week	€ 100.000,-	8 weken
Logistiek	Transportbedrijf, (petro)chemisch, gevaarlijke stoffen 10 tot 20 voertuigen	€ 12.500,-	Per week	€ 125.000,-	8 weken
Logistiek	Transportbedrijf, (petro)chemisch, gevaarlijke stoffen 20 of meer voertuigen	€ 15.000,-	Per week	€ 150.000,-	8 weken
Logistiek	Transportbedrijf, bulkgoederen, niet gevaarlijke stoffen, tot 10 voertuigen	€ 5.000,-	Per week	€ 50.000,-	8 weken
Logistiek	Transportbedrijf, bulkgoederen, niet gevaarlijke stoffen, 10 tot 20 voertuigen	€ 7.500,-	Per week	€ 75.000,-	8 weken
Logistiek	Transportbedrijf, bulkgoederen, niet gevaarlijke stoffen 20 of meer voertuigen	€ 10.000,-	Per week	€ 100.000,-	8 weken
Maatschappelijk	Buurt huis	€ 1.000,-	Per week	€ 15.000,-	8 weken
Maatschappelijk	Dansschool, Discotheek, theater	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Maatschappelijk	Congressentrum, zaaiensentrum	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Overig	Dierenpension, dierenkennel, dierentrimmerij	€ 2.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Overig	Kapsalon, nagelstudio, schoonheidsspecialist	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Recreatie	Camping	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Recreatie	minicamping/bed & breakfast	€ 1.500,-	Per week	€ 15.000,-	8 weken
Thuis	Aan huis gebonden beroep	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Thuis	Bedrijfsmatige activiteiten aan huis	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken
Thuis	Webwinkel zonder afhaal op locatie	€ 2.500,-	Per week	€ 25.000,-	8 weken
Thuis	Webwinkel met afhaal op locatie	€ 3.000,-	Per week	€ 30.000,-	8 weken

Categorie planologisch strijdig gebruik, bewoning

Bewoning	Bedrijfsmatige huisvesting of logies van arbeidsmigranten (0 tot 10 personen)	€ 200,- per slaapplek	Per week	€ 2.000,- p.s	8 weken
Bewoning	Bedrijfsmatige huisvesting of logies van arbeidsmigranten (10 tot 20 personen)	€ 250,- per slaapplek	Per week	€ 2.500,- p.s	8 weken
Bewoning	Bedrijfsmatige huisvesting of logies van arbeidsmigranten 20 of meer personen	€ 300,- per slaapplek	Per week	€ 3.000,- p.s	8 weken
Bewoning	Bedrijfsmatige kamergewijze verhuur aan derden	€ 1.500 per kamer	Per week	€ 15.000,- per kamer	8 weken
Bewoning	Bewoning door particulieren van een (agrarische) bedrijfswoning of bedrijfsgebouw	€ 1.250,- per object	Per week	€ 12.500,- per object	8 weken
Bewoning	Bewoning door particulieren van een bijgebouw of enig ander niet voor bewoning bedoeld opstal	€ 1.250,- per object	Per week	€ 12.500,- per object	8 weken
Bewoning	Bewoning van een kampeermiddel of enig andere recreatief bouwwerk of ander niet voor bewoning bedoeld object	€ 1.250,- per object	Per week	€ 12.500,- per object	8 weken

Categorie planologisch strijdig gebruik, Opslag

Opslag	Particuliere opslag van niet-volumineuze goederen, voorwerpen, werktuigen of materialen op gronden of in opstallen	Richtbedrag € 250 tot 1.000,-	Per week	10 keer richtbedrag	8 weken
Opslag	Bedrijfsmatige opslag van niet-volumineuze goederen, voorwerpen, werktuigen of materialen op gronden of in opstallen	Richtbedrag € 500,- tot 1500,-	Per week	10 keer richtbedrag	8 weken
Opslag	Particuliere opslag volumineuze goederen op gronden of in opstallen	Richtbedrag € 1.000,- tot 2000,-	Per week	10 keer richtbedrag	8 weken
Opslag	Bedrijfsmatige opslag volumineuze goederen op gronden of in opstallen	Richtbedrag € 1.500 tot 2.500,-	Per week	10 keer richtbedrag	8 weken
Opslag	Bedrijfsmatige opslag van gevaarlijke of (petro)chemische materialen en stoffen	Richtbedrag € 2.500,- tot € 5.000,-	Per week	10 keer richtbedrag	8 weken

Categorie planologische gebruik, (aanleg)werkzaamheden

Water	Dempen van sloten	€ 250,- per 10 strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Water	Aanleggen van dammen	€ 500,- per 10 strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Water	Aanbrengen oeverbeschouwing	€ 200,- per 10 strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Water	Graven van watergangen en vijvers	€ 500,- per 10 strekkende meter (watergang) of 10 m ² (vijver)	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Grond	Scheuren grasland	€ 200,- per 10 m ²	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Grond	Ophogen, afgraven, egaliseren gronden en groundbewerkingen in de grond	€ 500,- per 10 m ²	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Grond	Aanleg kavelpaden, wandel- of fietspaden	€ 500,- per strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Grond	Aanleg andere verhardingen	€ 500,- per 10 m ²	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Grond	Aanbrengen ondergrondse leidingen	€ 500,- per 10 strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Overig	Kleinschalige natuurontwikkeling	€ 5.000,-	Ineens	€ 5.000,-	8 weken
Overig	Verwijderen opgaande beplanting/rooien houtopstanden	€ 500,- per 10 strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken

Indien bedrijfsmatig + € 50,- per deeldwangsom

3. Bouwbesluit, brandveilig gebruik

Categorie Bouwbesluit, brandveilig gebruik, algemeen

Melding brandveilig gebruik	Handelen zonder gebruiksmelding voor brandveilig gebruik of in afwijking van opgelegde nadere voorwaarden	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Vergunning brandveilig gebruik	Handelen zonder vergunning voor brandveilig gebruik of in afwijking van voorschriften van vergunning	€ 15.000,-	Ineens	€ 15.000,-	8 weken
Zorgplicht	Het niet volgens de voorschriften functioneren van een voorgeschreven installatie (algemeen)	€ 2.500,-	Ineens	€ 2.500,-	8 weken
Zorgplicht	Het niet adequaat beheren, onderhouden en controleren van een voorgeschreven installatie	€ 2.500,-	Ineens	€ 2.500,-	8 weken
Zorgplicht	Het niet adequaat controleren of een aangebrachte of gewijzigde doorvoer door een brandwerende of rookwerende scheiding functioneert	€ 250,- per doorvoer	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken

Categorie Bouwbesluit, brandveilig gebruik, constructieonderdelen

Beweegbaar onderdeel	Een beweegbaar constructieonderdeel hindert het vluchten	€ 500,- per object	Per overtreding	€ 5.000,- per object	Geen (voorkomen herhaling)
Beweegbaar onderdeel	Een beweegbaar constructieonderdeel in een brandwerende of rookwerende scheiding is niet zelfsluitend.	€ 500,- per object	Per overtreding	€ 5.000,- per object	Geen (voorkomen herhaling)

Beweegbaar onderdeel	Een zelfsluitend beweegbaar constructieonderdeel in een brandwerende of rookwerende scheiding is in geopende stand vastgezet	€ 500,- per object	Per overtreding	€ 5.000,- per object	Geen (voorkomen van herhaling)
Aankleding	De aankleding van een constructieonderdeel voldoet niet aan de voorgeschreven brand- en of rookklasse	€ 1.000,- per 10 strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van lengte	8 weken
Compartmentering	Een brand- en rookwerende scheiding is niet aanwezig of voldoet niet aan de voorschriften voor weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO)	€ 2.500,- per 10 strekkende meter	Ineens	Afhankelijk van lengte	8 weken

Categorie Bouwbesluit, brandveilig gebruik, vluchtroutes

Vluchtroute	Een vluchtroute is niet aanwezig of voldoet niet	€ 10.000,- per route	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Beschermde vluchtroute	Een beschermde vluchtroute is niet aanwezig of voldoet niet	€ 12.500,- per route	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Extra beschermde vluchtroute	Een extra beschermde vluchtroute is niet aanwezig of voldoet niet	€ 15.000,- per route	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Veiligheidsvluchtroute	Een veiligheidsvluchtroute is niet aanwezig of voldoet niet	€ 20.000,- per route	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Vluchtrouteaanduiding	Een vluchtroute aanduiding is niet aanwezig of voldoet niet	€ 250,- per object	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Deuren	Een deur in een vluchtroute voldoet niet	€ 500,- per object	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken

Categorie Bouwbesluit, brandveilig gebruik, brandbeveiligingsinstallaties

Installatie	Een (gecombineerde) brandmeldinstallatie en ontruimingsalamininstallatie ontbreekt of werkt niet	€ 15.000,-	Ineens	€ 15.000,-	8 weken
Installatie	Een (gecombineerde) brandmeldinstallatie en ontruimingsalamininstallatie is niet gecertificeerd	€ 5.000,-	Ineens	€ 5.000,-	8 weken
Installatie	Een (gecombineerde) brandmeldinstallatie en ontruimingsalamininstallatie wordt niet goed onderhouden, beheerd, en gecontroleerd	€ 2.500,-	Ineens	€ 2.500,-	8 weken
Installatie	Een rookmelder ontbreekt of voldoet niet	€ 250,- per object	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Installatie	Een gecombineerde brandmeldinstallatie en ontruimingsalamininstallatie geeft sleeds onterechte doormeldingen aan hulpdiensten en het RAC	€ 2.500,-	Per overtreding	€ 25.000,-	8 weken
Installatie	Een ontruimingsplan voor een ontruimingsinstallatie ontbreekt of voldoet niet	€ 2.500,-	Ineens	€ 2.500,-	8 weken

Categorie Bouwbesluit, Brandveilig gebruik, bestrijden van brand

Blustoestel	Een blustoestel ontbreekt of werkt niet of is niet juist aangeduid	€ 250,- per blustoestel	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Blustoestel	Een blustoestel wordt niet goed onderhouden/beheerd of gecontroleerd	€ 250,- per blustoestel	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Bluswatervoorziening	Een bluswatervoorziening ontbreekt of werkt niet	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Brandblusinstallatie	Een brandblusinstallatie of een rookbeheersingssysteem ontbreekt of werkt niet	€ 15.000,-	Ineens	€ 15.000,-	8 weken
Brandblusinstallatie	Een brandblusinstallatie of een rookbeheersingssysteem is niet gecertificeerd	€ 5.000,-	Ineens	€ 5.000,-	8 weken
Brandlanghassel	Een brandlanghassel is niet goed aangeduid	€ 500,- per haspel	Ineens	€ 500,-	8 weken
Brandlanghassel	Een brandlanghassel ontbreekt of werkt niet	€ 500,- per haspel	Ineens	€ 500,-	8 weken
Droge blusleiding	Een droge blusleiding ontbreekt of werkt niet	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Droge blusleiding	Een droge blusleiding wordt niet goed onderhouden, beheerd en gecontroleerd	€ 2.500,- per systeem	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken

Categorie Bouwbesluit, Brandveilig gebruik, bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten

Brandweeringang	Een brandweeringang is niet aanwezig of voldoet niet	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Hulpdiensten	De verbindingsweg/toegangsweg tot de ingang van een bouwwerk is niet of niet voldoende bereikbaar voor hulpdiensten	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Opstelplaatsen	Een opstelplaats voor brandweervoertuigen is niet aanwezig	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Brandweerlift	Een brandweerlift is niet aanwezig of voldoet niet	€ 15.000,-	Ineens	€ 15.000,-	8 weken
Mobiele radiocommunicatie	Een installatie voor mobiele radiocommunicatie voor hulpdiensten is niet aanwezig of werkt niet	€ 15.000,-	Ineens	€ 15.000,-	8 weken

Categorie Bouwbesluit, Brandveilig gebruik, voorkomen van brandgevaar

Aankleding Besloten ruimte	De aankleding van een besloten ruimte is niet brandwerend	€ 1.000,- per 10 m ²	Ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Brandgevaarlijke stoffen	In op of nabij een bouwwerk is een brandgevaarlijke stof aanwezig of brandbare niet-milieugevaarlijke stof aanwezig	€ 250 per houder/container van de stof		Afhankelijk van aantal	8 weken
Brandgevaarlijke stoffen	Opslag in een stookruimte van brandbare goederen	€ 250,- per goed/object	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken
Inrichtingselementen	Stands, Kramen, schappen of podia of andere inrichtingselementen in een publiek toegankelijke ruimte zijn niet brandveilig	€ 1.000,- per object	per overtreding	€ 10.000,- per object	Geen (voorkomen van herhaling)
Open vuur	Open vuur in opslagruimte voor een brandgevaarlijke stof, bij het verrichten van een handeling met een brandgevaarlijke stof of bij het vullen van een brandstofreservoir	€ 1.000,-	per overtreding	€ 10.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Open vuur	Verbodssymbool open vuur niet duidelijk zichtbaar aanwezig	€ 250,- per object	Ineens	€ 250,- per object	8 weken
Restrisico	Het op enige manier doen of nalaten van handelingen waardoor brandgevaar wordt veroorzaakt of bij brand een gevaarlijke situatie wordt veroorzaakt	Afhankelijk van situatie (richtbedrag van € 250,- tot € 1000,-)	Per overtreding	10 keer richtbedrag	Geen (voorkomen van herhaling)
Verbrandingstoestel	Onjuist gebruik of opstelling van een verbrandingstoestel	€ 500,- per toestel	Ineens	Afhankelijk van aantal	8 weken

Categorie Bouwbesluit, Brandveilig gebruik, veilig vluchten

Opstelling / inrichtingselementen	Het op een onjuiste manier opstellen van inrichtingselementen waardoor niet veilig gevluht kan worden	Afhankelijk van situatie (richtbedrag van € 250 tot € 1.000,-)	Per overtreding	10 keer richtbedrag	Geen (voorkomen van herhaling)
Beperking letselgevaar	Geen gebruik van veiligheidsglas tegen of onder het plafond	€ 500,- per 10 m ²	Ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Beperking letselgevaar	Het niet onderspannen van een horizontale toepassing van textiel, folie of papier	€ 250,- per 10 m ²	Ineens	Afhankelijk van oppervlakte	8 weken
Restrisico	Het op enige manier doen of nalaten van handelingen waardoor melding van, alarmering van brand, het gebruik van vluchtmogelijkheden, of het redden van personen of dieren bij brand wordt belemmerd	Afhankelijk van situatie (richtbedrag van € 250,- tot € 1000,-)	Per overtreding	10 keer richtbedrag	Geen (voorkomen van herhaling)

4. Milieuovertredingen

Categorie Milieu, Algemeen

Algemeen	Documenten niet binnen de inrichting aanwezig	€ 1.000,-	Per week	€ 5.000,-	8 weken
Algemeen	Handelen in strijd met voorschrift omgevingsvergunning milieu	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Algemeen	Inrichting niet ordelijk	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	4 weken
Algemeen	Niet melden AMVB	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	4 weken

Algemeen	Niet melden ongewoon voorval inrichting	€ 1.000 tot 5.000,- per niet gedane melding afhankelijk van milieugevolgen van gebeurtenis	Per overtreiding	€ 5.000,- tot € 25.000,-	2 weken of geen (indien ter voorkoming van herhaling)
				€ 25.000,-	
Algemeen	Niet naleven maatwerkvoorschriften	€ 2000,- per voorschrift	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Algemeen	Niet voldoen AMVB	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Algemeen	Oprichten van, in werking zijn van, veranderen van of veranderen van de werking van een inrichting zonder of in afwijking van omgevingsvergunning	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken

Categorie Milieu, Bodem

Bodem	OPR/PGS voorschriften niet nageleefd	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Bodem	Financiële zekerheid ontbreekt	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Bodem	Meststoffenopslag voldoet niet	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Bodem	Onjuiste opslag bodembedreigende stoffen	€ 5.000,-	Per week	€ 25.000,-	4-8 weken
Bodem	Ontbreken lekkbevoorziening (vb jerrycan)	€ 500,-	Ineens per ontbrekende voorziening	€ 500,- per ontbrekende voorziening	8 weken
Bodem	Vloestofvrije vloer ontbreekt/gebrekkig	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
Bodem	Vloestofvrije vloer ontbreekt/gebrekkig	€ 7.500,-	Ineens	€ 7.500,-	8 weken

De maximale bedragen bestaan bij milieuovertreding altijd uit een factor 5. De reden is dat milieuovertredingen sneller opgelost moeten worden (milieubelang). De termijnbedragen zijn hierdoor hoger. (afschrikwekkender) Is het maximum bedrag verbeurd, dan kan eerder een nieuwe en hogere dwangsom opgelegd worden of bestuursdwang worden toegepast.

Categorie Milieu, Water

Water	Geen zuiveringstechnische voorzieningen aanwezig	€ 4.000,-	Per week	€ 20.000,-	8 weken
Water	Lozingsrechten worden overschreden	€ 5.000,-	Per week/overtreiding	€ 25.000,-	8 weken of per direct (voorkomen herhaling)
Water	Metingen worden niet of niet correct uitgevoerd	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Water	Monster- of controlevoorziening niet aanwezig	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Water	Zuiverings-technische voorzieningen niet tijdig geleidigd	€ 2.000,-	Per week/overtreiding	€ 10.000,-	8 weken

Categorie Milieu, Lucht

Lucht	Afvoer verbrandingsgassen verwarming voldoet niet	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
Lucht	Metingen worden niet of niet correct uitgevoerd	€ 2.000,-	Per week/overtreiding	€ 10.000,-	8 weken
Lucht	Overschrijding emissie-eisen	€ 5.000,-	Per week/overtreiding	€ 25.000,-	8 weken of per direct (voorkomen van herhaling)
Lucht	Schoorsteen/ontgeurings/luchtwasinstallatie niet goed onderhouden of aanwezig	€ 5.000,-	Per week	€ 25.000,-	4-8 weken
Lucht	Stofoverlast	€ 2.500,-	Per week/overtreiding	€ 25.000,-	Per direct (voorkomen herhaling)

Categorie Milieu, Geluid en trilling

Geluid en trilling	Algemeen onderzoek niet uitgevoerd of ingediend	€ 5.000,-	Per week	€ 25.000,-	4-8 weken
Geluid en trilling	Gedragsvoorschriften worden niet nageleefd	€ 1.000,-	Per week/overtreiding	€ 5.000,-	4-8 weken
Geluid en trilling	Niet voldoen aan trillingswaarden	€ 4.000,-	Per week/overtreiding	€ 20.000,-	4-8 weken
Geluid en trilling	Overschrijding toegestane geluidsniveaus	€ 2.000,-	Per overtreiding	€ 10.000,- (minimaal)	Per direct (voorkomen van herhaling)
Geluid en trilling	Voorzieningen ter beperking geluidhinder niet aangebracht/uitgevoerd	€ 3.000,-	Per week	€ 15.000,-	4-8 weken

Categorie Milieu, Afvalstoffen

Afvalstoffen	Milieugevaarlijke handelingen met afvalstoffen (zorgplicht)	€ 2.500,-	Per week/overtreiding	€ 12.500,-	4-8 weken
Afvalstoffen	Niet-vergunde opslag (gevaarlijk) (bedrijfs)afval	€ 4.000,-	Per week	€ 20.000,-	4-8 weken
Afvalstoffen	Onjuiste of geen registratie van de afvoer van (gevaarlijk) (bedrijfs)afval	€ 2.000,-	Per week/overtreiding	€ 10.000,-	8 weken
Afvalstoffen	Onjuiste Opslag (gevaarlijk) (bedrijfs)afval	€ 2.500,-	Per week/overtreiding	€ 12.500,-	4-8 weken
Afvalstoffen	Onregelmatige of onjuiste afvoer van afvalstoffen	€ 2.000,-	Per week/overtreiding	€ 10.000,-	4-8 weken

Categorie Milieu Koelinstallatie

Koelinstallatie	Het niet of niet goed periodiek onderhouden van de installatie	€ 3.000,-	Per week	€ 15.000,-	8 weken
Koelinstallatie	Instructiekaart niet aanwezig	€ 2.000,-	Per week/overtreiding	€ 10.000,-	8 weken
Koelinstallatie	Kenplaat niet aanwezig	€ 2.000,-	Per week/overtreiding	€ 10.000,-	8 weken
Koelinstallatie	Logboek niet aanwezig	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken

Categorie Milieu, LPG

LPG	Begroeiing rondom tank	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
LPG	Geen aarding vulpunt	€ 2.500,-	Ineens	€ 2.500,-	8 weken
LPG	Geen noodplan of installatieboek aanwezig of onvolledige bijgehouden	€ 2.000,-	per week	€ 10.000,-	8 weken
LPG	Geen of niet juist hekwerk aanwezig	€ 10.000,-	Ineens	€ 10.000,-	8 weken
LPG	Geen of te late keuring onderdelen installatie	€ 2.000,-	per week/overtreiding	€ 10.000,-	8 weken
LPG	Geen of te late periodieke veiligheidsinspectie uitgevoerd	€ 2.000,-	Per week/overtreiding	€ 10.000,-	8 weken
LPG	Ontbreken aanrijbeveiliging	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken
LPG	Onvoldoende veiligheidsafstanden	€ 2.000,-	Per week	€ 10.000,-	8 weken

5. Drink- en Horeca en APV

Categorie Drink- en Horeca, Algemeen

Andere activiteiten	Andere bedrijfsactiviteiten in slijtersbedrijf	€ 1.000,-	Per overtreiding	€ 3.000,-	1 dag
Andere activiteiten	Kleinhandel in horeca-lokaliteit of op terras	€ 1.000,-	Per overtreiding	€ 3.000,-	1 dag
Bestelservice	Bestelservice sterke drank voor ander bedrijf dan slijtersbedrijf en partijen-catering	€ 1.000,-	Per overtreiding	€ 3.000,-	1 dag
Bestelservice	Bestelservice van niet-uitgezonderde zwakalcoholhoudende drank	€ 1.000,-	Per overtreiding	€ 3.000,-	1 dag
Inrichting	Verbod rechtstreekse verbinding tussen slijterij andere neringruimte voor kleinhandel	€ 1.000,-	Per overtreiding	€ 3.000,-	1 week
Inrichting	Onderscheid tussen zwakalcoholhoudende en alcoholvrije dranken ontbreekt in een levensmiddelenbedrijf	€ 1.000,-	Per overtreiding	€ 3.000,-	1 dag
Leeftijd	Verkoop alcohol aan personen jonger dan 18 jaar, zonder toezicht van een persoon 21 jaar of ouder in slijtersbedrijf	€ 1.500,-	Per overtreiding	€ 4.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Leeftijd	Niet duidelijk aangegeven leeftijds grenzen	€ 750,-	week	€ 2.250,-	1 dag
Locatie gebruik	Verstrekken alcoholhoudende drank buiten de vergunde lokaliteit	€ 1.000,-	Per overtreiding	€ 3.000,-	1 dag
Locatie gebruik	Verstrekken alcohol voor gebruik elders	€ 1.500,-	Per overtreiding	€ 4.500,-	1 dag

Locatie gebruik	Verstrekken alcohol voor gebruik ter plaatse in slijtersbedrijf	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	1 dag
Locatie gebruik	Verstrekken zwak-alcoholische drank buiten een slijtersbedrijf of levensmiddelenbedrijf voor gebruik elders dan ter plaatse	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	1 dag
Locatie gebruik	Verstrekking alcoholhoudende drank in tankstation etc.	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	1 dag
Locatie gebruik	Aanwezigheid alcohol voor consumptie	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	1 dag
Locatie gebruik	Nuttigen alcoholhoudende drank ter plaatse buiten een horecabedrijf	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	1 dag
Locatie gebruik	Alcoholhoudende drank in een vervoermiddel	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	1 dag
Onder invloed	Dronken personen of onder de invloed van drugs toelaten in horeca- of slijtersbedrijf	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Onder invloed	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in een horeca- of slijtersbedrijf	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Vergunning	Exploitatie zonder DHW-vergunning met zicht op legalisering	Zie beleidsregel 'Strategie zonder exploitatie- en/of drank- en horecaverunning			
Vergunning	Ontbreken documenten, aanhangsel in inrichting	€ 750,-	Per overtreding	€ 2.250,-	1 dag
Wijze van verstrekken	Verstrekken alcoholhoudende drank via automaat	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	1 dag
Wijze van verstrekken	Verstrekken alcoholhoudende drank anders dan in gesloten verpakking	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	1 dag

De maximale bedragen bestaan bij Drink-en Horeca altijd uit een factor 3 van het deelbedrag. Is dit maximum bereikt dan kan overvogen worden om de vergunning in te trekken of een bestuurlijke boete op te leggen.

Categorie Drink- en Horeca, Paracommercie

Paracommercie	Niet houden aan schenktijden	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Paracommercie	Schenken van alcoholhoudende drank tijdens verboden bijeenkomsten of meer dan toegestane bijeenkomsten	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Paracommercie	Geen of te late melding van het schenken van alcohol tijdens bijeenkomst	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	1 dag
Paracommercie	Ontheffing niet aanwezig	€ 750,-	Per overtreding	€ 2.250,-	1 week
Paracommercie	Registratie bevrivwilligers of reglement niet aanwezig	€ 750,-	Per week	€ 2.250,-	1 week
Paracommercie	Horeca- of slijtersbedrijf houdt zich niet aan het verbod of beperkingen (geografische gebieden, aard van inrichting, tijd)	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	1 week
Paracommercie	Personen onder de toegestane leeftijd toelaten in horecalkaliteit en terrassen	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	Geen (voorkoming van herhaling)
Paracommercie	Happy Hours of ander verboden prijsacties	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)

Categorie Drink- en Horeca, Exploitatievergunning

Exploitatie	Exploitatie terras zonder vergunning of in afwijking van voorschriften van vergunning	€ 750,-	Per dag	€ 2.250,-	1 tot enkele dagen (afhankelijk van situatie)
Exploitatie	Exploitatie inrichting zonder vergunning, maar met zicht op legalisering	€ 750,-	Per week	€ 2.250,-	2 weken
Exploitatie	Exploitatie in afwijking van een voorschrift van vergunning	€ 750,-	Per overtreding	€ 2.250,-	1 week tot 4 weken afhankelijk van ernst van overtreding

Categorie Drink- en Horeca, sluitingstijden

Sluitingstijden	Geopend na sluitingstijden of in strijd met regels sluitingstijden	€ 750,-	Per overtreding	€ 2.250,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Sluitingstijden	Zich niet houden aan afwijkende sluitingstijdsdijkelijke sluiting	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 4.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)

Categorie Drink- en Horeca, diversen

Gedraging	Verboden gedragingen	€ 750,-	Per overtreding	€ 2.250,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Handel	Handel/Heling in bedrijf	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 3.000,-	Geen (voorkoming van herhaling)
Speelautomaten	Speelautomaten zonder of in afwijking van vergunning	€ 750,- per automaat	Per week	€ 2.250,-	1 week tot 4 weken afhankelijk van situatie (laagdrempelig, jeugd, etc.)

6. Algemene Plaatselijke Verordening-Specifiek

Categorie APV, Wegen, parkeren en voertuigen

Parkeren	Parkeren van autowrak op weg	€ 250,- per wrak	Per week	€ 2.500,- per wrak	4 weken of geen (voorkomen van herhaling)
Parkeren	Parkeren van voertuigen van autobedrijf	€ 500,- per voertuig	per week	€ 5.000,- per voertuig	4 weken of geen (voorkomen van herhaling)
Parkeren	Parkeren reclamevoertuigen	€ 250,- per voertuig	Per week	€ 2.500,-Afhankelijk van aantal	4 weken of geen (voorkomen van herhaling)
Parkeren	Parkeren van grote of uitzicht belemmerende voertuigen	€ 750,- per voertuig	Per week	€ 7.500,-	4 weken of geen (voorkomen van herhaling)
Voertuig	Aantasting met voertuig van groenvoorziening	€ 500,-	Per overtreding	€ 5.000,-	Geen (voorkoming van herhaling)
Wegen	Aanleggen, beschadigen of veranderen van een weg	€ 1.000,- per 10 strekkende meter	ineens	Afhankelijk van aantal meter	4 weken
Wegen	Maken of veranderen van een uitweg zonder melding	€ 2.500,- per inrit		€ 2.500,-	4 weken
Wegen	Uitzicht belemmerende beplanting of voorwerp	€ 250,-	Per week	€ 2.500,-	4 weken
Wegen	Nachtverblijf in of rond een (kampeer)voertuig op de weg	€ 500,-	Per overtreding	€ 5.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)

Categorie APV, Evenementen, markten

Evenement	Categorie A, geen of in afwijking van melding	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 10.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Evenement	Categorie B, geen of in afwijking van vergunning	€ 2.000,-	Per overtreding	€ 20.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Evenement	Categorie C, geen of in afwijking van vergunning	€ 3.000,-	Per overtreding	€ 30.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Markt	Handelen zonder of in afwijking van een standplaatsvergunning voor een reguliere markt	€ 250,-	Per overtreding	€ 2.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Markt	Handelen zonder of in afwijking van een vergunning voor snuffelmarkt of jaarmarkt	€ 250,-	Per overtreding	€ 2.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)

Categorie APV, overlast

Aanplakken	Bekrassen, bekladden of aanplakken	€ 250,-	Per overtreding	€ 2.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Dieren	Loslopende Honden	€ 250,-	Per overtreding	€ 2.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Dieren	Negeren opgelegd aanlijn of muilkorverbod gevaarlijke hond	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 10.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Dieren	Loslopend vee	€ 250,-	Per overtreding	€ 2.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Dieren	Het houden van bijen op ongewenste plaatsen	€ 250,-	Per overtreding	€ 2.500,-	4 weken
Dieren	Het niet vernietigen van rupsen en rupsennesten na kennisgeving verplichting tot vernietiging	€ 500,-	Per week	€ 5.000,-	4 weken
Dieren	Opslag van meststoffen of andere hinderlijke of overlast gevende stoffen buiten een inrichting zonder of in afwijking van melding	€ 250,-	Per week	€ 2.500,-	4 weken
Gebieds-ontzegging	Handelen in strijd met een opgelegde gebiedsontzegging	€ 1.000,-	Per overtreding	€ 10.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Stoken	Het buiten een inrichting in de openlucht afvalstoffen verbranden of anderszins vuur aan te leggen, te stoken of te hebben	€ 250,-	Per overtreding	€ 2.500,-	Geen (voorkomen van herhaling)
Vuurwerk	Het ter beschikkingstellen van consumentenvuurwerk tijdens verkoopdagen in afwijking van zonder vergunning	€ 1.500,-	Per overtreding	€ 15.000,-	Geen (voorkomen van herhaling)

Bijlage 6 – Werkwijze klachten, meldingen en verzoeken om handhaving

Klachten en meldingen

Er worden er veel klachten en meldingen bij de gemeente ingediend. Deze klachten en meldingen worden schriftelijk, telefonisch, via de meldingenkaart en, sinds kort ook, via social media ingediend. Deze klachten en meldingen zijn geen aanvraag in de zin van de Awb (Algemene wet bestuursrecht). Hierop hoeft dus niet binnen een bepaalde termijn een besluit genomen te worden.

Deze klachten en meldingen worden getoetst aan het beleid/handhavingsprogramma. Geeft dit aanleiding op de casus op te pakken, dan wordt de handhavingsprocedure opgestart, met dien verstande dat we, zoals bij een verzoek om handhaving, niet binnen een bepaalde termijn een besluit moeten nemen. Is besloten om de casus niet op te pakken, dan nemen wordt er dus ook geen besluit genomen, maar geven we aan de melder door dat we geen handhavingsprocedure opstarten. Indien de melder het hier niet mee eens is, kan hij alsnog een schriftelijk verzoek om handhaving indienen. Tegen dat besluit kan bezwaar gemaakt worden.

Wordt niet (direct) gehandhaafd, dan sturen wij aan de overtreder een wrakingsbrief. Door het versturen van wrakingsbrieven, wordt de verantwoordelijkheid voor het opheffen van de overtreding bij de burger neergelegd. In de wrakingsbrief geven we namelijk aan dat wij nu niet tegen de overtreding optreden, maar dat we dat op enig ander moment wel kunnen doen.

Klachten/meldingen m.b.t. de openbare ruimte

Deze zullen eerst worden opgepakt door de wijkbeheerders. Zij trachten de klacht/melding in eerste instantie op te lossen door afspraken te maken met de overtreder binnen welke termijn de overtreding is beëindigd. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en kenbaar gemaakt aan de overtreder. Na afloop van de termijn controleert de wijkbeheerder of de overtreding is beëindigd. Is dit niet het geval, dan wordt de casus overgedragen aan handhaving.

Klachten/meldingen m.b.t. bouw- en ro-gerelateerde zaken

Deze zullen eerst worden opgepakt door team Vergunningen. Indien uit onderzoek blijkt dat er strijd is met de regelgeving, dan wordt deze casus op een handhavingslijst geplaatst, waarbij tevens de prioriteit wordt bepaald. Bij excessen wordt een casus direct door handhaving opgepakt.

Verzoeken om handhaving

Een schriftelijk verzoek om handhaving is een aanvraag in de zin van de Awb, waarop wij binnen een aantal weken een besluit moeten nemen. Dit is of een handhavingsbesluit (we gaan handhaven) of een afwijzingsbesluit (het verzoek om handhaving wordt afgewezen). Tegen deze besluiten kan door zowel de verzoeker als de derde belanghebbende bezwaar en beroep worden ingediend.

Alle verzoeken om handhaving worden aan het prioriteringsbeleid getoetst. Op basis van de gemaakte prioritering heeft een overtreding een (zeer) hoge, gemiddelde of (zeer) lage prioriteit. Voor de praktijk betekent dit het volgende. Indien een verzoek om handhaving betrekking heeft op een overtreding waarvan in het handhavingsprogramma is aangegeven dat we deze taak op gaan pakken (bijvoorbeeld alle taken met een hoge prioriteit) wordt de handhavingsprocedure opgestart. Indien er echter sprake is van een overtreding van een taak waarvan in dit handhavingsprogramma is aangegeven dat we deze taak niet op gaan pakken (bijvoorbeeld alle taken met een lage prioriteit), wordt er in eerste instantie geen handhavingsprocedure opgestart. In deze gevallen zal een besluit worden opgesteld, waarin wordt aangegeven binnen welke (redelijke termijn het verzoek om handhaving wordt opgepakt. In dit besluit kan niet enkel verwezen worden naar het beleid. Per situatie dient namelijk een afzonderlijke belangenafweging gemaakt te worden. In dit besluit moet ook zo concreet mogelijk worden aangegeven wanneer we het verzoek om handhaving wel gaan oppakken. Daarnaast wordt een wrakingsbrief naar de overtreder gestuurd. Op deze manier wordt de verantwoordelijkheid bij de overtreder gelegd.

Anonieme verzoeken om handhaving, klachten en meldingen

Het uitgangspunt is dat klachten, meldingen en verzoeken om handhaving die anoniem worden ingediend niet worden opgepakt. Zoals al is aangegeven wordt een verzoek om handhaving gelijkgesteld met een aanvraag in de zin van de Awb. Een aanvraag kan niet anoniem worden ingediend. Het niet oppakken van anonieme verzoeken past bovendien in het transparant handhaven. De drempel voor het indienen van een verzoek wordt bovendien iets hoger. Op dit uitgangspunt kan een uitzondering worden gemaakt, wat per situatie beoordeeld dient te worden.